

UREDBA (EU) 2024/792 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 29. veljače 2024.

o uspostavi Instrumenta za Ukrajinu

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 212. i članak 322. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog revizorskog suda ⁽¹⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Od početka ničim izazvanog i neopravdanog agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine 24. veljače 2022. Unija, njezine države članice i europske financijske institucije mobilizirale su dosad nezabilježenu potporu gospodarskoj, socijalnoj i financijskoj otpornosti Ukrajine. Ta potpora kombinira potporu iz proračuna Unije, uključujući izvanrednu makrofinancijsku pomoć i potporu Europske investicijske banke (EIB) i Europske banke za obnovu i razvoj (EBRD), za koju se u potpunosti ili djelomično jamči iz proračuna Unije, te dodatnu financijsku potporu država članica.
- (2) Europsko vijeće odlučilo je 23. lipnja 2022. dodijeliti status zemlje kandidatkinje Ukrajini, koja je izrazila snažnu volju da se obnova poveže s reformama na putu europske integracije. Kontinuirana snažna potpora Ukrajini ključni je prioritet Unije i primjeren izraz njezine političke odlučnosti da joj pomaže sve dok to bude potrebno.
- (3) Makrofinancijska pomoć Unije u iznosu do 18 milijardi EUR za 2023. na temelju Uredbe (EU) 2022/2463 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ smatrala se primjerenim odgovorom na manjak financijskih sredstava u Ukrajini za 2023. te je pomogla mobilizirati znatna financijska sredstva drugih donatora i međunarodnih financijskih institucija. To je bio važan doprinos makroekonomskoj i financijskoj otpornosti Ukrajine u kritičnom razdoblju.
- (4) Unija je također pružila znatnu financijsku potporu i dodatnim paketom koji kombinira sredstva u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (NDICI-Globalna Europa) uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ i zajmove EIB-a. Osim toga, nadležna tijela, zajednice, nevladine organizacije i volonterske skupine u državama članicama kontinuirano pružaju potporu.

⁽¹⁾ Još nije objavljeno u Službenom listu.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 27. veljače 2024. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 28. veljače 2024.

⁽³⁾ Uredba (EU) 2022/2463 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o uspostavi instrumenta za pružanje potpore Ukrajini za 2023. (makrofinancijska pomoć +) (SL L 322, 16.12.2022., str. 1.).

⁽⁴⁾ Uredba (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke br. 466/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009 (SL L 209, 14.6.2021., str. 1.).

- (5) Osim toga, Vijeće je odlučilo o izvanproračunskim mjerama pomoći za potporu ukrajinskim oružanim snagama u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći uspostavljenog Odlukom Vijeća (ZVSP) 2021/509 ⁽⁵⁾ u iznosu od 6,1 milijardi EUR te je Odlukom Vijeća (ZVSP) 2022/1968 ⁽⁶⁾ uspostavilo Misiju za vojnu pomoć za potporu Ukrajini s 0,1 milijardom EUR za zajedničke troškove. Unija i njezine države članice dostavile su i dosad nezabilježenu hitnu pomoć u naravi putem Mehanizma Unije za civilnu zaštitu uspostavljenog Odlukom br. 1313/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾, što je najveća hitna operacija od uspostave tog mehanizma.
- (6) Nadalje, zahvaljujući koridorima solidarnosti između EU-a i Ukrajine uspostavljenima u svibnju 2022. procjenjuje se da je za ukrajinsko gospodarstvo do kraja svibnja 2023. generirana 31 milijarda EUR izvozne vrijednosti.
- (7) Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine prouzročio je do 24. veljače 2023. više od 270 milijardi EUR štete, troškovi obnove procjenjuju se na 384 milijarde EUR, a osim toga Ukrajina je izgubila pristup financijskim tržištima i znatno su joj pali javni prihodi, dok su se javni rashodi zbog humanitarne situacije i održavanja kontinuiteta javnih usluga znatno povećali. Te procjene, kao i analitičke informacije iz svih drugih odgovarajućih i naknadnih izvora, relevantna su osnova da se utvrde odgovarajuće potrebe za financiranjem u nadolazećim godinama, uključujući regionalna i sektorska pitanja.
- (8) Međunarodni monetarni fond (MMF) procijenio je 30. ožujka 2023. manjak u državnom financiranju do 2027. na 75,1 milijardu EUR te je s Ukrajinom dogovorio četverogodišnji program u vrijednosti od 14,4 milijarde EUR kojem je cilj učvrstiti politike kojima se održava fiskalna, vanjska, cjenovna i financijska stabilnost te podupire gospodarski oporavak, uz istodobno poboljšanje upravljanja i jačanje institucija radi poticanja dugoročnog rasta u kontekstu poslijeratne obnove Ukrajine i njezina pristupanja Uniji.
- (9) Zbog agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine i dalje postoji manjak u odnosu na potrebe Ukrajine za financiranjem. Stoga je potrebna znatna i fleksibilna potpora ukrajinskoj vladi kako bi ona nastavila funkcionirati, pružala javne usluge i pomogla oporavku, obnovi i modernizaciji zemlje.
- (10) S obzirom na štetu koju je agresivni rat Rusije uzrokovao ukrajinskom gospodarstvu, društvu i infrastrukturi Ukrajini će za održavanje funkcija, ali i za kratkotrajnu pomoć i pomoć za brz oporavak, obnovu i modernizaciju zemlje trebati znatna potpora i institucionalni kapacitet. Ukrajini će biti potrebna sveobuhvatna potpora za „bolju ponovnu izgradnju” putem oporavka usmjerenog na ljude kojim se stvaraju temelji za slobodnu, kulturno dinamičnu i prosperitetnu zemlju s otpornim gospodarstvom, koja je dobro integrirana u europsko i globalno gospodarstvo, koja je utemeljena na Unijinim vrijednostima i koja napreduje u pristupanju Uniji.
- (11) U tom je kontekstu potrebno uspostaviti iznimni jedinstveni srednjoročni instrument koji objedinjuje bilateralnu potporu koju Unija pruža Ukrajini, a ujedno zajamčiti koordinaciju i učinkovitost. U tu je svrhu potrebno uspostaviti Instrument za Ukrajinu („Instrument”) za razdoblje od 2024. do 2027. kojim se osigurava ravnoteža između fleksibilnosti i kapaciteta programiranja odgovora Unije na potrebe Ukrajine u pogledu financiranja i oporavka, obnove i modernizacije, a ujedno podupiru ukrajinske reforme u okviru pristupanja Uniji.
- (12) S obzirom na iznimnu prirodu Instrumenta, on bi se trebao temeljiti na koherentnom i prioritetnom planu za obnovu Ukrajine („Ukrajinski plan”) koji bi trebala pripremiti ukrajinska vlada uz odgovarajuće sudjelovanje Vrhovne rade Ukrajine i predstavnika organizacija civilnog društva, a kojim se omogućuje strukturiran i predvidljiv okvir za oporavak, obnovu i modernizaciju Ukrajine, jasno u skladu sa zahtjevima za pristupanje Uniji.

⁽⁵⁾ Odluka Vijeća (ZVSP) 2021/509 od 22. ožujka 2021. o uspostavi Europskog instrumenta mirovne pomoći i o stavljanju izvan snage Odluke (ZVSP) 2015/528 (SL L 102, 24.3.2021., str. 14.).

⁽⁶⁾ Odluka Vijeća (ZVSP) 2022/1968 od 17. listopada 2022. o misiji Europske unije za vojnu pomoć za potporu Ukrajini (EUMAM Ukraine) (SL L 270, 18.10.2022., str. 85.).

⁽⁷⁾ Odluka br. 1313/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o Mehanizmu Unije za civilnu zaštitu (SL L 347, 20.12.2013., str. 924.).

- (13) Unija bi od 2024. do 2027. Ukrajini trebala pružati potporu ponajprije i uglavnom u okviru Instrumenta, izbjegavajući pritom svako potencijalno preklapanje s drugim programima, posebno Instrumentom pretprijetne pomoći uspostavljenim Uredbom (EU) 2021/1529 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾, i uz osiguranje dosljednog pristupa putem jedinstvenog instrumenta, zamjenom ili, prema potrebi, dopunom aktivnosti u okviru postojećih instrumenata. Potporom u okviru Instrumenta ne dovodi se u pitanje buduća pomoć Ukrajini i njezina mogućnost sudjelovanja u programima Unije u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje nakon 2027.
- (14) U tom bi pogledu potpora Unije u okviru Instrumenta trebala zamijeniti bilateralnu potporu koja se pruža u okviru NDICI-Globalne Europe. Međutim, važno je osigurati da Ukrajina i dalje može ostvarivati korist od regionalnog, tematskog, brzog odgovora i drugih oblika potpore u okviru NDICI-Globalne Europe, osobito programa prekogranične suradnje, i općenito nastaviti unapređivati regionalnu, makroregionalnu i prekograničnu suradnju te teritorijalni razvoj, među ostalim provedbom makroregionalnih strategija Unije.
- (15) Humanitarna pomoć, obrana i potpora državama članicama koje pružaju zaštitu osobama koje bježe od rata u Ukrajini trebale bi se na primjeren i dosljedan način pružati izvan Instrumenta. Ukrajina može i dalje imati koristi od relevantnih postojećih programa Unije u okviru proračuna Unije, kao što je NDICI-Globalna Europa za aktivnosti iz uvodne izjave 14., Europski instrument za međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti uspostavljen Uredbom Vijeća (Euratom) 2021/948 ⁽⁹⁾, humanitarna pomoć u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1257/96 ⁽¹⁰⁾ i aktivnosti u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike, kao i mjere u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći izvan proračuna Unije.

Nadalje, ukrajinski subjekti mogu sudjelovati u programima Unije za unutarnju politiku kao što su Obzor Europa uspostavljen Uredbom (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹¹⁾, program za istraživanje i osposobljavanje Europske zajednice za atomsku energiju uspostavljen Uredbom Vijeća (Euratom) 2021/765 ⁽¹²⁾, program Digitalna Europa uspostavljen Uredbom (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹³⁾, Program Fiscalis za suradnju u području oporezivanja uspostavljen Uredbom (EU) 2021/847 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁴⁾,

⁽⁸⁾ Uredba (EU) 2021/1529 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. rujna 2021. o uspostavi Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA III) (SL L 330, 20.9.2021., str. 1.).

⁽⁹⁾ Uredba Vijeća (Euratom) 2021/948 od 27. svibnja 2021. o uspostavi Europskog instrumenta za međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti kojim se dopunjuje Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa na temelju Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju te o stavljanju izvan snage Uredbe (Euratom) br. 237/2014 (SL L 209, 14.6.2021., str. 79.).

⁽¹⁰⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 1257/96 od 20. lipnja 1996. o humanitarnoj pomoći (SL L 163, 2.7.1996., str. 1.).

⁽¹¹⁾ Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.).

⁽¹²⁾ Uredba Vijeća (Euratom) 2021/765 od 10. svibnja 2021. o uspostavi Programa za istraživanja i osposobljavanje Europske zajednice za atomsku energiju za razdoblje 2021.–2025. kojim se nadopunjuje Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Uredbe (Euratom) 2018/1563 (SL L 167 I, 12.5.2021., str. 81.).

⁽¹³⁾ Uredba (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi programa Digitalna Europa te o stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2015/2240 (SL L 166, 11.5.2021., str. 1.).

⁽¹⁴⁾ Uredba (EU) 2021/847 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi Programa za suradnju u području oporezivanja „Fiscalis” i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1286/2013 (SL L 188, 28.5.2021., str. 1.).

Program Carina za suradnju u području carine uspostavljen Uredbom (EU) 2021/444 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁵⁾, Erasmus+ uspostavljen Uredbom (EU) 2021/817 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁶⁾, program „EU za zdravlje” uspostavljen Uredbom (EU) 2021/522 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁷⁾, Program Kreativna Europa uspostavljen Uredbom (EU) 2021/818 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁸⁾,

Program za okoliš i djelovanje u području klime (LIFE) uspostavljen Uredbom (EU) 2021/783 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁹⁾, Program jedinstvenog tržišta uspostavljen Uredbom (EU) 2021/690 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁰⁾, Mehanizam Unije za civilnu zaštitu, Instrument za povezivanje Europe uspostavljen Uredbom (EU) 2021/1153 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²¹⁾, Program Unije za borbu protiv prijevара uspostavljen Uredbom (EU) 2021/785 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²²⁾ te drugi relevantni programi u skladu s njihovim pravilima, ciljevima i relevantnim sporazumima o pridruživanju.

- (16) Instrument bi trebao doprinijeti pokrivanju manjka financijskih sredstava Ukrajine do 2027. osiguravanjem bespovratne potpore i zajmova po izrazito povoljnim uvjetima na predvidljiv, kontinuiran, uredan i pravodoban način. Potpora na temelju Instrumenta trebala bi pomoći održati makrofinancijsku stabilnost u Ukrajini i ublažiti ograničenja vanjskog financiranja Ukrajine.
- (17) Važno je da ulaganja u održiv oporavak, obnovu i modernizaciju Ukrajine u okviru Instrumenta hitno počnu kako bi se ukrajinskom stanovništvu pomoglo u stvaranju pristojnih životnih uvjeta i obnovila kritična infrastruktura, tamo gdje je to moguće, stvorila radna mjesta i prihodi te postupno smanjila količina potrebne međunarodne pomoći uz istodobno ublažavanje štete za okoliš, u mjeri u kojoj je to moguće u ratom razorenoj zemlji, i podržavanje Ukrajine u zelenoj tranziciji.
- (18) Srednjoročna perspektiva u okviru Ukrajinskog plana kao jedinstvenog instrumenta trebala bi također motivirati Ukrajinu da ulaganja i reforme usmjeri na tranziciju prema zelenom, održivom, digitalnom i uključivom gospodarstvu, te potaknuti donatore sličnih stavova, uključujući one iz privatnog sektora, da višegodišnjim doprinosima podupru Ukrajinu. Ulaganja bi trebala biti usklađena, u mjeri u kojoj je to moguće, s pravnom stečevinom Unije u području klime i okoliša te biti dosljedna provedbi nacionalnog energetskeg i klimatskog plana Ukrajine.

⁽¹⁵⁾ Uredba (EU) 2021/444 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2021. o uspostavi programa Carina za suradnju u području carine i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1294/2013 (SL L 87, 15.3.2021., str. 1.).

⁽¹⁶⁾ Uredba (EU) 2021/817 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Unije za obrazovanje i osposobljavanje, mlade i sport Erasmus+ te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013 (SL L 189, 28.5.2021., str. 1.).

⁽¹⁷⁾ Uredba (EU) 2021/522 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi Programa djelovanja Unije u području zdravlja (program „EU za zdravlje”) za razdoblje 2021. – 2027. i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 282/2014 (SL L 107, 26.3.2021., str. 1.).

⁽¹⁸⁾ Uredba (EU) 2021/818 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Kreativna Europa (2021. – 2027.) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1295/2013 (SL L 189, 28.5.2021., str. 34.).

⁽¹⁹⁾ Uredba (EU) 2021/783 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi Programa za okoliš i djelovanje u području klime (LIFE) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1293/2013 (SL L 172, 17.5.2021., str. 53.).

⁽²⁰⁾ Uredba (EU) 2021/690 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi programa za unutarnje tržište, konkurentnost poduzeća, uključujući mala i srednja poduzeća, područje bilja, životinja, hrane i hrane za životinje te europsku statistiku (Program jedinstvenog tržišta) i o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 99/2013, (EU) br. 1287/2013, (EU) br. 254/2014 i (EU) br. 652/2014 (SL L 153, 3.5.2021., str. 1.).

⁽²¹⁾ Uredba (EU) 2021/1153 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi Instrumenta za povezivanje Europe i stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1316/2013 i (EU) br. 283/2014 (SL L 249, 14.7.2021., str. 38.).

⁽²²⁾ Uredba (EU) 2021/785 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi Programa Unije za borbu protiv prijevара i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 250/2014 (SL L 172, 17.5.2021., str. 110.).

- (19) Rad na oporavku, obnovi i modernizaciji trebao bi se temeljiti na odgovornosti Ukrajine, bliskoj suradnji i koordinaciji sa zemljama i organizacijama koje pružaju potporu te ambiciji Ukrajine da se pridruži Uniji. Očekuje se i da će lokalne i regionalne uprave Ukrajine kao i ukrajinske organizacije civilnog društva imati važnu ulogu u tom procesu sudjelovanjem u njegovu osmišljavanju i nadzoru. Istorazinskom suradnjom i programima uključenima u partnerstva između gradova i regija iz Unije i gradova i regija u Ukrajini već je olakšana isporuka humanitarne pomoći i drugih oblika pomoći Ukrajini, čime je stvorena osnova za obogaćivanje i ubrzavanje procesa oporavka, obnove i modernizacije.
- (20) Unija bi također trebala poticati blisko savjetovanje i udruživanje lokalnih i regionalnih tijela, koja obuhvaćaju cijeli niz podnacionalnih razina i grana vlasti, uključujući regije, općine, rajone i hromade te njihova udruženja, kao i blisko savjetovanje i sudjelovanje ukrajinskih organizacija civilnog društva. Unija bi trebala poticati njihovo smisleno sudjelovanje u oporavku, obnovi i modernizaciji Ukrajine na temelju održivog razvoja i provedbom ciljeva održivog razvoja na lokalnoj i regionalnoj razini. Unija bi trebala prepoznati i podržati višestruke uloge lokalnih i regionalnih tijela kao promicatelja uključivog teritorijalnog pristupa lokalnom razvoju, uključujući procese decentralizacije, sudjelovanje organizacija civilnog društva i lokalnih zajednica, transparentnost i odgovornost, te bi trebala dodatno povećati svoju potporu izgradnji kapaciteta lokalnih i regionalnih nadležnih tijela, među ostalim za provedbu projekata u okviru Instrumenta, u skladu s načelom lokalne samouprave kako je definirano u Europskoj povelji o lokalnoj samoupravi, čija je Ukrajina stranka.
- (21) Unija bi na temelju iskustva država članica trebala pružiti potporu na putu prema pristupanju u korist Ukrajine. Ta potpora trebala bi biti posebno usmjerena na dijeljenje iskustava koje su države članice stekle tijekom vlastitih procesa reformi.
- (22) Potpora u okviru Instrumenta trebala bi se temeljiti i na maksimalnom povećanju sinergija s ključnim organizacijama koje podupiru reforme i obnovu Ukrajine, kao što su Grupa EIB-a, međunarodne financijske institucije uključujući Svjetsku banku, Organizaciju za gospodarsku suradnju i razvoj i Međunarodni monetarni fond; te europske multilateralne financijske institucije, uključujući EBRD i Razvojnu banku Vijeća Europe; kao i bilateralne financijske institucije kao što su razvojne banke i agencije za kreditiranje izvoza.
- (23) S obzirom na nesigurnosti povezane s ratom primjereno je da bi se u okviru Instrumenta mogla pružiti potpora Ukrajini u opravdanim iznimnim okolnostima, posebno u slučaju znatne eskalacije rata te kako bi se održala njezina makrofinancijska stabilnost i postigli ciljevi Instrumenta. Takvo iznimno financiranje trebalo bi se osigurati za pojedinačna razdoblja od najviše tri mjeseca i trebalo bi se omogućiti samo provedbenom odlukom Vijeća na prijedlog Komisije ako se zaključi da je nemoguće da Ukrajina ispuní uvjete o kojima ovise oblici potpore u okviru Instrumenta kad je ona korisnik potpore te bi ono trebalo prestati čim ponovno bude moguće ispuniti te uvjete. Takvo iznimno financiranje ne bi trebalo utjecati na sredstva iz drugih posebnih instrumenata Unije koja bi trebalo mobilizirati u slučaju prirodnih katastrofa ili drugih humanitarnih kriza ili hitnih situacija u području civilne zaštite. Prema potrebi, iznimno financiranje moglo bi biti dostupno u okviru Instrumenta prije donošenja Ukrajinskog plana i sklapanja Okvirnog sporazuma. Moglo bi biti dodatak iznimnom prijelaznom financiranju, ovisno o slučaju.
- (24) Okvir politike proširenja koji utvrđuju Europsko vijeće i Vijeće, Sporazum o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te njihovih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane⁽²³⁾ („Sporazum o pridruživanju”), uključujući područje produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine, multilateralni sporazumi kojima je Unija stranka i drugi sporazumi kojima se utvrđuje pravno obvezujući odnos s Ukrajinom, kao i rezolucije Europskog parlamenta, komunikacije Komisije i zajedničke komunikacije Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku trebali bi činiti opći okvir politike za provedbu ove Uredbe. Komisija bi trebala osigurati koherentnost između potpore u okviru Instrumenta i okvira politike proširenja.

⁽²³⁾ SL L 161, 29.5.2014., str. 3.

- (25) Člankom 49. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) predviđa se da svaka europska država koja poštuje vrijednosti ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina, te se obvezuje na promicanje tih vrijednosti može podnijeti zahtjev za članstvo u Uniji. Te su vrijednosti zajedničke državama članicama u društvu u kojem prevladavaju uključivost, pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost te rodna ravnopravnost.
- (26) Europska država koja je podnijela zahtjev za pristupanje Uniji može postati članica Unije tek kada se potvrdi da u potpunosti ispunjava kriterije za pristupanje utvrđene na sastanku Europskog vijeća u Kopenhagenu u lipnju 1993. („kriteriji iz Kopenhagena”) i pod uvjetom da Unija ima kapacitet za uključivanje nove članice. Kriteriji iz Kopenhagena odnose se na stabilnost institucija kojima se jamče demokracija, vladavina prava, ljudska prava te poštovanje i zaštita manjina, postojanje funkcionirajućeg tržišnoga gospodarstva i sposobnost nošenja s konkurentskim pritiskom i tržišnim silama unutar Unije te sposobnost preuzimanja prava, ali i obveza iz Ugovora, uključujući postizanje ciljeva političke, ekonomske i monetarne unije.
- (27) U zajedničkom je interesu Unije i Ukrajine unaprijediti rad Ukrajine na reformi njezinog političkog, pravnog i gospodarskog sustava s ciljem članstva u Uniji. Odobranje statusa zemlje kandidatkinje Ukrajini geostrateško je ulaganje Unije u mir, sigurnost, stabilnost i blagostanje u Europi i omogućuje Uniji bolji položaj za svladavanje globalnih izazova. Također omogućuje više gospodarskih i trgovinskih prilika na obostranu korist Unije i Ukrajine, a ujedno se podupire postupna transformacija zemlje. Izgledi za članstvo u Uniji imaju snažan transformacijski učinak koji uključuje pozitivne demokratske, političke, gospodarske i društvene promjene.
- (28) Prihvatanje temeljnih Unijinih vrijednosti i predanost njima za Ukrajinu je nužan izbor ako želi postati članica Unije. U skladu s time važno je da Ukrajina preuzme odgovornost i u potpunosti se obveže na Unijine vrijednosti, kao i na poštovanje globalnog poretka koji se temelji na pravilima i vrijednostima te odlučno provodi potrebne reforme u interesu svojih građana.
- (29) Obnova nakon štete uzrokovane agresivnim ratom Rusije ne može se ograničiti na obnovu uništenoga u predratno stanje. Obnova je prilika da se Ukrajinu podupre u procesu integracije u unutarnje tržište i u ubrzanju održive zelene i digitalne tranzicije, u skladu s politikama Unije, uz istodobno poticanje gospodarske integracije s Unijom i promicanje socioekonomskog razvoja i prekogranične suradnje. Instrument bi stoga trebao promicati obnovu tako da se modernizira i unapređuje ukrajinsko gospodarstvo, nadovezujući se na pravila i standarde Unije, ulaganjem u tranziciju Ukrajine prema održivom, zelenom, digitalnom i uključivom gospodarstvu, što bi koristilo društvu u cjelini, s posebnim naglaskom na potrebe ranjivih skupina. Obnova kulturne baštine trebala bi se temeljiti na nacionalnim, međunarodnim i europskim praksama, tekstovima kojima se utvrđuju standardi, načelima, kao što je novi europski Bauhaus, i stečenim iskustvima te biti u skladu s europskim načelima kvalitete za intervencije financirane sredstvima Unije koje bi mogle imati učinak na kulturnu baštinu. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti osiguravanju održivosti i odgovarajuće zaštite aktivnosti koje se financiraju u okviru Instrumenta s obzirom na kibernetičke sigurnosne rizike i opće prijetnje.
- (30) U skladu s potrebom za podupiranjem oporavka i obnove Ukrajine na održiv način spreman na buduće promjene, Instrumentom se ne bi trebale podupirati aktivnosti ili mjere kojima se promiču ulaganja u fosilna goriva ili kojima se ne poštuje načelo „ne nanosi bitnu štetu”, uključujući na bioraznolikost, ili klimu, osim ako su takve aktivnosti ili mjere nužne za postizanje ciljeva Instrumenta, u mjeri u kojoj je to moguće u ratom razorenoj zemlji. Takve aktivnosti ili mjere odnosile bi se, primjerice, na nastavak gospodarskih djelatnosti ili rješavanje hitnih potreba za oporavkom i obnovom. Njima bi se trebala uzeti u obzir potreba za ponovnom izgradnjom i modernizacijom infrastrukture i obnovom prirodnog okoliša oštećenog u ratu na otporan način. Prema potrebi trebale bi biti popraćene odgovarajućim mjerama za izbjegavanje, sprečavanje ili smanjenje i, ako je moguće, neutraliziranje svih štetnih učinaka.

- (31) Instrument bi trebao doprinijeti poštovanju Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime ⁽²⁴⁾ i Pariškog sporazuma donesenog na temelju te konvencije ⁽²⁵⁾ („Pariški sporazum”), Konvencije Ujedinjenih naroda o biološkoj raznolikosti ⁽²⁶⁾ i Konvencije Ujedinjenih naroda o suzbijanju dezertifikacije u zemljama koje su suočene s teškom sušom i/ili dezertifikacijom, posebno u Africi ⁽²⁷⁾, te ne bi smio doprinositi degradaciji okoliša niti nanositi štetu okolišu ni klimi. Konkretno, sredstva koja se dodjeljuju u okviru tog Instrumenta trebala bi biti usklađena s dugoročnim ciljem zadržavanja povećanja globalne prosječne temperature na razini koja je znatno niža od 2 °C iznad predindustrijskih razina te ulaganja napora da se ono ograniči na 1,5 °C iznad predindustrijskih razina. Osim toga, trebala bi biti usklađena s ciljem povećanja sposobnosti prilagodbe na negativne utjecaje klimatskih promjena te poticati otpornost na klimatske promjene kao i, uz potporu očuvanju bioraznolikosti, kružno gospodarstvo i nultu stopu onečišćenja. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti aktivnostima kojima se stvaraju dodatne koristi i ispunjavaju višestruki ciljevi, uključujući ciljeve u području klime, bioraznolikosti i okoliša. S obzirom na golemu štetu za okoliš prouzročenu ruskim agresivnim ratom, Instrument bi mogao doprinijeti prevladavanju izazova koji iz toga proizlaze. Instrument bi, u mjeri u kojoj je to moguće, trebao doprinijeti ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, zaštiti okoliša, uključujući bioraznolikost, i zelenoj tranziciji, ili prevladavanju izazova koji iz toga proizlaze. Taj doprinos trebao bi, u mjeri u kojoj je to moguće u ratom razorenoj zemlji, iznositi najmanje 20 % ukupnog iznosa namijenjenog za potporu iz Okvira za ulaganje u Ukrajini i ulaganja iz Ukrajinskog plana. Takav bi se iznos trebao izračunati na temelju, ako je to primjenjivo i primjereno, koeficijenta koji se upotrebljavaju u postojećim metodologijama za klimu i bioraznolikost, kao što je osobito u Prilogu VI. Uredbi (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁸⁾ i dodatna područja intervencija, kako su prilagođena u kontekstu Instrumenta.
- (32) Instrument bi trebao težiti podizanju razine osviještenosti o kaznenim djelima protiv okoliša i borbe protiv njih u Ukrajini potporom provedbe Kijevskog protokola o registrima ispuštanja i prijenosa onečišćujućih tvari te osiguravanjem usklađenosti sa zakonima o zaštiti okoliša.
- (33) Mjere financirane u okviru Instrumenta trebale bi biti dosljedne, u mjeri u kojoj je to moguće u ratom razorenoj zemlji, s klimatskim i okolišnim standardima Unije. Tim bi mjerama trebalo također staviti u središte klimatske promjene, zaštitu okoliša, ljudska prava, mir, demokraciju, rodnu ravnopravnost i nediskriminaciju te, ako je to relevantno, smanjenje rizika od katastrofa, kao i napredak u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja. Potpora u okviru Instrumenta trebala bi se temeljiti i na načelu „ne zapostavi nikoga” te bi trebala nastojati osigurati uravnoteženu dodjelu i upotrebu resursa na temelju potreba.
- (34) Provedba ove Uredbe trebala bi se voditi načelima ravnopravnosti, uključivosti i nediskriminacije, kako su razrađena u strategijama za Uniju ravnopravnosti. Njome bi se trebalo spriječiti i suzbiti nasilje nad ženama, rodno uvjetovano nasilje i nasilje u obitelji. Njome bi se trebalo poticati smisleno sudjelovanje žena u postupcima donošenja odluka, promicati i unapređivati rodnu ravnopravnost, osnaživanje žena i djevojčica te zaštitu i promicanje njihovih prava, uzimajući u obzir akcijske planove EU-a za rodnu ravnopravnost i relevantne zaključke Vijeća i međunarodne konvencije. Instrument bi trebao pomoći u prevladavanju društvenih i zdravstvenih izazova, uključujući u području mentalnog zdravlja što je nužno za zdravo poslijeratno društvo i s posebnim naglaskom na djecu. Provedba Instrumenta trebala bi biti u skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom ⁽²⁹⁾, a u okviru ulaganja i tehničke pomoći iz Instrumenta trebalo bi osigurati uključenost relevantnih dionika u postupke donošenja odluka kao i pristupačnost. Instrument bi trebao biti u skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima djeteta te podupirati djecu i mlade kao ključne pokretače promjena i doprinositelje ostvarenju Programa održivog razvoja do 2030.

⁽²⁴⁾ SL L 33, 7.2.1994., str. 13.

⁽²⁵⁾ SL L 282, 19.10.2016., str. 4.

⁽²⁶⁾ SL L 309, 13.12.1993., str. 3.

⁽²⁷⁾ SL L 83, 19.3.1998., str. 3.

⁽²⁸⁾ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

⁽²⁹⁾ SL L 23, 27.1.2010., str. 35.

- (35) Jačanje vladavine prava, uključujući neovisnost pravosuđa, podupiranje napora u svrhu deoligarhizacije i borba protiv korupcije, a posebno korupcije na visokoj razini, pranja novca, izbjegavanja plaćanja poreza, utaje poreza, poreznih prijevara i organiziranog kriminala, jačanje transparentnosti, uključujući javni pristup informacijama, dobro upravljanje na svim razinama i sudjelovanje organizacija civilnog društva, uključujući organizacije za ljudska prava, zaštita slobodnih i pluralističkih medija te jačanje reforme javne uprave, među ostalim u području javne nabave, tržišnog natjecanja i državnih potpora i dalje su ključni izazovi te su nužni za približavanje Ukrajine Uniji i pripremu za potpuno preuzimanje obveza koje proizlaze iz članstva u Uniji. S obzirom na dugoročniju narav reformi koje se provode u tim područjima i na potrebu za ostvarivanjem rezultata, potporu u okviru Instrumenta trebalo bi što prije iskoristiti za rješavanje tih pitanja.
- (36) U skladu s načelom participativne demokracije te u svrhu jačanja sustava provjere i ravnoteže, Unija bi u Ukrajini trebala poticati jačanje parlamentarnih kapaciteta, parlamentarnog nadzora, demokratskih postupaka i pravedne zastupljenosti, kao i smisleno sudjelovanje regija i općina te civilnog društva u svim fazama demokratskog procesa, čime se omogućuje pojačani demokratski nadzor. Ukrajinski plan trebao bi pokazati na koji je način planirano i provedeno smisleno sudjelovanje dionika putem savjetovanja, omogućujući dostatne vremenske okvire i transparentnost te jasne postupke daljnjeg postupanja kako bi se odgovorilo na dobiveni doprinos. U skladu s ustavnim poretom Ukrajine, Vrhovna rada trebala bi biti obaviještena i s njome bi se trebalo savjetovati u svim fazama životnog ciklusa Instrumenta. Trebalo bi uzeti u obzir ishode svih održanih rasprava ili izdanih mišljenja Vrhovne rade o Ukrajinskom planu.
- (37) Pojačana strateška i operativna suradnja u području sigurnosti između Unije i Ukrajine ključna je za djelotvorno i učinkovito suprotstavljanje sigurnosnim prijetnjama, uključujući hibridne prijetnje kao što su kibernetičke prijetnje, kao i otpornost na dezinformacije, inozemnu manipulaciju informacijama i upletanje te organizirani kriminal i terorizam.
- (38) Aktivnostima u okviru Instrumenta također bi trebalo, u skladu s člankom 21. stavkom 2. točkom (c) UEU-a i u skladu s ciljevima i načelima Povelje Ujedinjenih naroda, prema potrebi, podupirati mjere i procese za izgradnju povjerenja kojima se promiču pravda, traženje istine, sveobuhvatna rehabilitacija nakon sukoba za uključivo, miroljubivo društvo te odštete i jamstva neponavljanja sukoba, kao i prikupljanje dokaza o zločinima počinjenima tijekom rata i, prema potrebi, stavljanje relevantnih nalaza na raspolaganje. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti podupiranju formalnog, informalnog i neformalnog mirovnog obrazovanja.
- (39) Potporu u okviru Instrumenta trebalo bi staviti na raspolaganje uz preduvjet da Ukrajina nastavi poštovati djelotvorne demokratske mehanizme i institucije, uključujući višestranački parlamentarni sustav i vladavinu prava, te da jamči poštovanje ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina.
- (40) Potporu u okviru Instrumenta, među ostalim za pristupanje Ukrajine Uniji, trebalo bi pružiti kako bi se ispunili opći i posebni ciljevi na temelju utvrđenih kriterija i uz jasne uvjete.
- (41) Opći ciljevi Instrumenta trebali bi biti, među ostalim, da se pomogne Ukrajini u prevladavanju socijalnih, gospodarskih, psiholoških i okolišnih posljedica rata, doprinese obnovi, uključujući miroljubiv oporavak, obnovu, ponovnu izgradnju i modernizaciju zemlje; potakne društvena i teritorijalna kohezija, demokratske, gospodarske, okolišne otpornosti te postupna integracija u Uniju i globalno gospodarstvo i tržišta, kao i uzlazna gospodarska, socijalna i okolišna konvergencija prema standardima Unije, te pripremi Ukrajinu za buduće članstvo u Uniji podupiranjem njezina procesa pristupanja. Takvi bi se ciljevi trebali ostvarivati tako da se međusobno dopunjuju.

- (42) U skladu s europskim stupom socijalnih prava Instrument bi trebao podupirati solidarnost, integraciju i socijalnu pravdu s ciljem stvaranja i održavanja kvalitetnih radnih mjesta te održivog i uključivog rasta, osiguravanja jednakih mogućnosti i pristupa obrazovanju i socijalnoj zaštiti, zaštite skupina koje su u ranjivom položaju i poboljšanja životnog standarda. Instrument bi trebao doprinijeti i borbi protiv siromaštva i rješavanju problema nezaposlenosti te dovesti do otvaranja kvalitetnih radnih mjesta te uključivanja i integracije skupina u nepovoljnom položaju. Instrument bi trebao osigurati mogućnosti za ulaganje u vještine, među ostalim putem strukovnog obrazovanja i osposobljavanja kako bi se radna snaga pripremila za digitalnu i zelenu tranziciju. Također bi trebao omogućiti jačanje socijalnog dijaloga, infrastrukture i usluga.
- (43) Instrument bi trebao osigurati dosljednost i komplementarnost s općim ciljevima vanjskog djelovanja Unije kako su utvrđeni u članku 21. UEU-a, uključujući poštovanje temeljnih prava i načela te zaštitu i promicanje ljudskih prava, demokracije i temeljnih načela vladavine prava, među ostalim u području borbe protiv korupcije, pravosuđa, javne uprave, dobrog upravljanja te transparentnosti i odgovornosti.
- (44) S obzirom na nesigurnosti povezane s agresivnim ratom Rusije, Instrument bi trebao biti fleksibilan kako bi Uniji omogućio da reagira na potrebe Ukrajine s pomoću različitih resursa kojima se osiguravaju financiranje ukrajinske države, potpora kratkoročnim prioritetima oporavka i obnove, potpora ulaganjima i pristupu financiranju te tehnička pomoć i izgradnja kapaciteta te druge relevantne aktivnosti.
- (45) Potpora Unije trebala bi se temeljiti na tri stupa, odnosno stup financijske potpore Ukrajini za provedbu reformi i ulaganja i za održavanje makrofinancijske stabilnosti zemlje, kako je utvrđeno u Ukrajinskom planu; stup Okvira za ulaganje u Ukrajini kako bi se mobilizirala ulaganja i poboljšao pristup financiranju te stup pristupne pomoći za mobilizaciju tehničkog stručnog znanja i izgradnju kapaciteta.
- (46) Budući da su potrebe Ukrajine za oporavkom, obnovom i modernizacijom znatne i da se ne mogu pokriti samo iz proračuna Unije, uključiti bi se trebala i javna i privatna ulaganja u odgovaranje na njih. Instrument bi trebao omogućiti pravodobnu mobilizaciju javnih i privatnih ulaganja te bi trebao omogućiti povećanje potpore za ulaganja u dugoročnu obnovu ako to okolnosti dopuste, uzimajući u obzir provedbeni i apsorpcijski kapacitet Ukrajine. Mobilizacijom privatnih ulaganja putem Instrumenta trebalo bi se doprinijeti dugoročnoj konkurentnosti i inovacijskom kapacitetu Ukrajine.
- (47) Rusija mora biti u potpunosti odgovorna i platiti za golemu štetu koju je prouzročio njezin agresivni rat protiv Ukrajine, što predstavlja očito kršenje Povelje Ujedinjenih naroda. Unija i njezine države članice trebale bi, u bliskoj suradnji s drugim međunarodnim partnerima, nastaviti raditi na ostvarenju tog cilja, u skladu s pravom Unije i međunarodnim pravom, uzimajući u obzir ozbiljno kršenje zabrane upotrebe sile od strane Rusije sadržane u članku 2. stavku 4. Povelje Ujedinjenih naroda i načela odgovornosti države za međunarodno protupravne čine, uključujući obvezu naknade za prouzročenu štetu koja se može financijski procijeniti. Bitno je da se, među ostalim, u koordinaciji s međunarodnim partnerima, ostvari napredak u vezi s načinima na koje bi se izvanredni prihodi privatnih subjekata koji izravno proizlaze iz imobilizirane ruske imovine mogli usmjeriti u potporu Ukrajini te njezin oporavak i obnovu, na način koji je u skladu s primjenjivim ugovornim obvezama te s pravom Unije i međunarodnim pravom.
- (48) Ukupni maksimalni iznos potpore Unije u okviru Instrumenta trebao bi za sve vrste potpore iznositi 50 milijardi EUR u tekućim cijenama za razdoblje 2024. – 2027. S obzirom na promjenjive okolnosti i ciljeve samog Instrumenta potpora Unije treba osigurati ravnotežu između fleksibilnosti i kapaciteta programiranja.

- (49) Kad je riječ o potpori Unije, osim u obliku zajmova, ova bi se Uredba trebala financirati iz pričuve za Ukrajinu i primjenjivati u skladu s njom, kako je predviđeno u Uredbi Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽³⁰⁾, u iznosu do 17 milijardi EUR za razdoblje od 2024. do 2027. Taj maksimalni iznos ne predstavlja primarni referentni iznos u smislu točke 18. Međuinstitucijskog sporazuma od 16. prosinca 2020. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju te novim vlastitim sredstvima ⁽³¹⁾, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava, za Europski parlament i Vijeće tijekom godišnjeg proračunskog postupka. Potencijalni prihodi mogli bi se ostvariti na temelju relevantnih pravnih akata koji se odnose na upotrebu izvanrednih prihoda privatnih subjekata, koji izravno proizlaze iz imobilizirane imovine Središnje banke Rusije.
- (50) U skladu s člankom 10.b Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 mobilizacijom pričuve za Ukrajinu trebalo bi omogućiti osiguravanje maksimalnog godišnjeg iznosa potpore od 5 milijardi EUR, bez onog u obliku zajmova. Neiskorišteni dio maksimalnog godišnjeg iznosa potpore osim onog u obliku zajmova, trebao bi ostati dostupan tijekom preostalog razdoblja za koje je Instrument uspostavljen.
- (51) U okviru mjera ograničavanja Unije, donesenih na temelju članka 29. UEU-a i članka 215. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), nikakva sredstva ni gospodarski resursi ne smiju se stavljati na raspolaganje ni izravno ni neizravno pravnim osobama, subjektima ili tijelima uvrštenima na popis niti u njihovu korist. Takve pravne osobe, subjekte ili tijela uvrštene na popis i pravne osobe, subjekte ili tijela koji su u njihovu vlasništvu ili pod njihovom kontrolom ne može se stoga podupirati iz Instrumenta.
- (52) Odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odgovarajuća odobrena sredstva za plaćanje iz pričuve za Ukrajinu trebala bi se mobilizirati svake godine u proračunu iznad gornjih granica višegodišnjeg financijskog okvira.
- (53) Za potporu iz Instrumenta koja se pruža u obliku zajmova primjereno je produljiti jamstvo iz proračuna Unije kako bi se pokrila financijska pomoć koja se stavlja na raspolaganje Ukrajini, odobrena u skladu s člankom 220. stavkom 1. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³²⁾. Stoga se u Uredbi (EU) (EU, Euratom) 2020/2093 mobiliziraju potrebna odobrena sredstva u proračunu Unije iznad gornjih granica višegodišnjeg financijskog okvira za financijsku pomoć Ukrajini koja joj je na raspolaganju do kraja 2027.
- (54) Poštujući načelo jedne godine proračuna Unije, trebalo bi u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046 predvidjeti mogućnost primjene fleksibilnosti za druge politike, odnosno za prijenose i ponovne raspodjele sredstava kako bi se sredstva Unije učinkovito upotrebljavala, maksimalno povećavajući sredstva Unije dostupna u okviru Instrumenta.
- (55) Trebalo bi predvidjeti, prema potrebi, ograničenja prihvatljivosti u postupcima dodjele u okviru Instrumenta zbog posebne prirode aktivnosti ili ako aktivnost utječe na sigurnost ili javni poredak.
- (56) Kako bi se osigurala učinkovita provedba Instrumenta, Ukrajina treba omogućiti javni pristup informacijama o mogućnostima financiranja u okviru Instrumenta i osigurati slobodno i pošteno tržišno natjecanje tijekom natječajnog postupka i procesa dodjele bespovratnih sredstava koji se provode u okviru Instrumenta. Instrumentom bi se trebalo doprinijeti olakšavanju integracije Ukrajine u europske lance vrijednosti s učinkom da bi sva roba i materijali koji se financiraju i nabavljaju u okviru ovog Instrumenta trebali potjecati iz država članica, Ukrajine, partnera sa Zapadnog Balkana, Gruzije i Moldove, ugovornih stranaka Sporazuma o Europskom gospodarskom

⁽³⁰⁾ Uredba Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. do 2027. (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 11.).

⁽³¹⁾ SL L 433 I, 22.12.2020., str. 28.

⁽³²⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

prostoru, i zemalja koje Ukrajini pružaju razinu potpore koja je usporediva s onom koju pruža Unija, uzimajući u obzir veličinu njihovih gospodarstava, i kojima je Komisija omogućila recipročan pristup vanjskoj pomoći u Ukrajini, osim ako se roba i materijali ne mogu nabavljati pod razumnim uvjetima ni u jednoj od tih zemalja. U potonjem slučaju Komisija bi trebala o tome obavješćivati Vijeće.

- (57) Unija bi trebala nastojati iskoristiti dostupne resurse na najučinkovitiji način kako bi učinak njezina vanjskog djelovanja bio optimalan. U tu svrhu trebalo bi osigurati koherentnost, dosljednost i komplementarnost s drugim instrumentima Unije za financiranje vanjskog djelovanja te sinergije s drugim politikama i programima Unije. Kako bi se maksimalno povećao učinak kombiniranih intervencija za postizanje zajedničkog cilja, Instrument bi trebao moći doprinijeti aktivnostima u okviru drugih programa, bez udvostručavanja mjera potpore.
- (58) Kad je riječ o globalnim dobrima i izazovima, Unija bi trebala promicati multilateralan pristup utemeljen na pravilima i vrijednostima te u tom smislu surađivati s državama članicama, partnerskim zemljama, međunarodnim organizacijama i drugim donatorima.
- (59) S obzirom na to da je međunarodnu potporu za oporavak, obnovu i modernizaciju Ukrajine potrebno koordinirati, državama članicama, trećima zemljama, međunarodnim organizacijama, međunarodnim financijskim institucijama ili drugim izvorima trebalo bi omogućiti da doprinose provedbi Instrumenta. Takvi doprinosi trebali bi se vršiti prema istim pravilima i uvjetima i činiti vanjske namjenske prihode u smislu članka 21. stavka 2. točke (a) podtočke ii. i točaka (d) i (e) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046. Potpora u okviru Instrumenta trebala bi se, koliko je to moguće, integrirati u međunarodne napore za stvaranje financijske strukture za oporavak Ukrajine i koordinirati s relevantnim donatorima i međunarodnim financijskim institucijama.
- (60) Komisija i države članice trebale bi osigurati koherentnost, dosljednost, komplementarnost i transparentnost svoje potpore, prije svega redovitim savjetovanjima i čestim razmjenama informacija s relevantnim dionicima, među ostalim na lokalnoj i regionalnoj razini, tijekom različitih faza ciklusa pružanja potpore. S obzirom na prisutnost različitih međunarodnih donatora, također bi trebalo poduzeti korake potrebne za osiguravanje bolje koordinacije i komplementarnosti s drugim donatorima, među ostalim putem redovitih savjetovanja i strateškog otvaranja prema javnosti. U tom bi se pogledu višeagencijska platforma za koordinaciju donatora za Ukrajinu trebala upotrebljavati kao već uspostavljeni forum za takvu razmjenu.
- (61) Na ovu bi se Uredbu trebala primjenjivati horizontalna financijska pravila koja su Europski parlament i Vijeće donijeli na temelju članka 322. UFEU-a. Ta su pravila utvrđena u Uredbi (EU, Euratom) 2018/1046 i njima se osobito određuje postupci donošenja i izvršenja proračuna s pomoću bespovratnih sredstava, nagrada, nabave, neizravnog upravljanja, financijskih instrumenata, proračunskih jamstava, financijske pomoći i nadoknade troškova vanjskim stručnjacima te predviđaju provjere odgovornosti financijskih izvršitelja.
- (62) Vrste financiranja i načine izvršenja na temelju ove Uredbe trebalo bi odabrati na temelju njihove sposobnosti da ostvare ciljeve Instrumenta i rezultate, uzimajući u obzir posebice troškove kontrola, administrativno opterećenje i očekivani rizik od neusklađenosti. To bi trebalo uključivati razmatranje uporabe jednokratnih iznosa, paušalnih stopa i jediničnih troškova te financiranja koje nije povezano s troškovima kako je navedeno u članku 125. stavku 1. točki (a) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.
- (63) Trebalo bi sklopiti Okvirni sporazum s Ukrajinom kako bi se utvrdila načela financijske suradnje Unije i Ukrajine, uključujući potrebne mehanizme za kontrolu i reviziju rashoda, te za osiguravanje da Ukrajina postigne visoku razinu zaštite financijskih interesa Unije usporedivu s onom predviđenom Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046 i drugim povezanim zakonodavstvom Unije („Okvirni sporazum”). Osim toga, s Ukrajinom bi prema potrebi trebalo sklopiti sporazume o financiranju i zajmovima, ovisno o pojedinom stupu, kako bi se utvrdili uvjeti za oslobođanje sredstava.

- (64) Odstupajući od članka 209. stavka 3. prvog, drugog i četvrtog podstavka Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, primjereno je da bi vraćanja i prihodi generirani financijskim instrumentom poduprtim na temelju ove Uredbe trebali činiti unutarnje namjenske prihode za Instrument ili program koji ga nasljeđuje.
- (65) Odstupajući od članka 213. stavka 4. točke (a) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, primjereno je da bi svaki višak rezervacije za Jamstvo za Ukrajinu trebao činiti unutarnje namjenske prihode za Instrument ili program koji ga nasljeđuje.
- (66) U okviru I. stupa Instrumenta trebalo bi osigurati financiranje za potporu provedbi Ukrajinskog plana u kojem se utvrđuje ukrajinski program reformi i ulaganja kako bi se postigli opći i posebni ciljevi Instrumenta, koji bi također trebali biti integrirani u okvir ekonomske i fiskalne politike. Financiranje u okviru I. stupa trebalo bi se osigurati nakon zadovoljavajućeg ispunjenja uvjeta iz Ukrajinskog plana.
- (67) Ukrajina bi trebala pripremiti Ukrajinski plan kao koherentan, sveobuhvatan i primjereno uravnotežen odgovor na ponovnu izgradnju i modernizaciju Ukrajine, kojim bi se podupirao njezin gospodarski, socijalni i okolišni oporavak, održivi razvoj te napredak prema pristupanju Uniji. Ukrajinski plan kao takav bio bi osnova i drugim donatorima za utvrđivanje prioriteta područja financiranja za obnovu Ukrajine te bi poticao odgovornost, usklađenost i dodatne doprinose u tu svrhu. U tu svrhu Ukrajina bi trebala osigurati da se pripremljenim Ukrajinskim planom na integriran način obuhvate njezine potrebe za oporavkom, obnovom i modernizacijom i utvrditi u kojoj se mjeri očekuje da će mjere iz plana financirati Unija putem Instrumenta. Pri pripremi Ukrajinskog plana Ukrajina bi trebala uzeti u obzir potporu u okviru drugih programa Unije kao i potporu od drugih donatora. Ukrajina bi trebala izraditi Ukrajinski plan tako da i drugi donatori mogu doprinijeti mjerama iz Ukrajinskog plana, među ostalim povećanjem financijskih sredstava dostupnih u okviru Instrumenta. Ukrajinskim planom bi se trebala osigurati odgovarajuća koordinacija i komplementarnost s relevantnim donatorima i međunarodnim financijskim institucijama.
- (68) Iako bi Ukrajinski plan trebao biti osnova za potporu iz I. stupa Instrumenta, trebao bi sadržavati i upućivanje na potporu koja se pruža u okviru II. i III. stupa Instrumenta. Mjere koje se financiraju u okviru II. i III. stupa trebale bi podupirati ciljeve i provedbu Ukrajinskog plana.
- (69) Ukrajinski plan trebao bi uključivati mjere u obliku reformi i ulaganja, s kvalitativnim i kvantitativnim koracima za postizanje zadovoljavajućeg ispunjenje tih mjera te okvirni vremenski raspored za njihovu provedbu. Mjere koje su započete od 1. siječnja 2023. trebale bi biti iznimno prihvatljive.
- (70) U Ukrajinskom planu bi trebalo utvrditi uvjete prema kojima se vidi očekivani napredak u provedbi mjera koje sadržava. Ti bi uvjeti trebali biti u obliku kvalitativnih ili kvantitativnih koraka. Te bi korake trebalo provesti do 31. prosinca 2027., iako bi trebalo biti moguće ukupni završetak mjera na koje se takvi koraci odnose produljiti i nakon 2027. S obzirom na potrebu da se osigura makrofinancijska stabilnost Ukrajine, a ujedno podupru njezin oporavak, obnova i modernizacija u cilju pristupanja Uniji, Ukrajinski plan bi posebno trebao uključivati uvjete povezane s bitnim zahtjevima, kao što su makrofinancijska stabilnost, nadzor proračuna i upravljanje javnim financijama, koji se mogu definirati tako da uzimaju u obzir zadovoljavajući napredak u ispunjenju, te sektorskim i strukturnim reformama i ulaganjima. Plaćanja bi u skladu s tim trebala biti strukturirana prema takvim kategorijama uvjeta, vodeći računa o ciljevima Instrumenta.
- (71) Ukrajina bi u pripremi i provedbi Ukrajinskog plana posebno trebala uzeti u obzir stanje u ukrajinskim regijama i općinama, vodeći računa o njihovim konkretnim potrebama za oporavkom i obnovom, reformama, modernizacijom i decentralizacijom, te se pri tom smisleno savjetovati s regionalnim, lokalnim, gradskim i drugim javnim tijelima kao i organizacijama civilnog društva, u skladu s načelom višerazinskog upravljanja i pristupom odozdo prema gore. Ako su dostupni, trebalo bi uzeti u obzir lokalne planove oporavka. U tom kontekstu

Ukrajinski plan bi posebno trebao poboljšati gospodarski, socijalni, okolišni i teritorijalni razvoj ukrajinskih regija i općina i poduprijeti decentralizacijsku reformu u cijeloj Ukrajini i konvergenciju sa standardima Unije. Ukrajinski plan također bi trebao osigurati da podnacionalna tijela, posebno općine, sudjeluju u donošenju odluka o korištenju potpore u procesu obnove na lokalnoj razini i da projekti obnove koje odaberu i provode takva podnacionalna tijela čine adekvatno velik dio potpore.

- (72) Važan je prioritet dovršetak decentralizacijske reforme kao održivog i nepovratnog elementa višerazinskog upravljanja u Ukrajini. Ta reforma trebala bi uključivati jasno razgraničenje ovlasti između središnje i lokalne razine, odgovarajuće unutarnje strukture za općinske uprave i razmjerni okvir nadzora lokalnih tijela u skladu s Europskom poveljom o lokalnoj samoupravi, kao i nastavak rada na dodjeli pravne osobnosti općinama u skladu s javnim pravom na temelju europske prakse i u skladu s ustavnim poretom Ukrajine.
- (73) Ukrajinski plan bi također trebao uključivati detaljno objašnjenje ukrajinskog sustava i planiranih mjera za djelotvorno sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje nepravilnosti, korupcije i osobito prijevара, svih oblika korupcije, uključujući korupciju na visokoj razini, ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti koja utječe na financijske interese Unije, i sukoba interesa, detaljno objašnjenje njenog sustava i planiranih mjera za djelotvornu istragu i progon kaznenih djela koja utječu na sredstva pružena u okviru Instrumenta, te detaljno objašnjenje aranžmana čiji je cilj izbjegavanje dvostrukog financiranja iz Instrumenta i drugih programa Unije ili donatora. Mjere u okviru Ukrajinskog plana trebale bi, prema potrebi, doprinositi učinkovitom i transparentnom sustavu upravljanja i kontrole. Ukrajina bi takve mjere trebala provesti do okvirnog datuma koji bi se prema potrebi za pojedinu mjeru trebao odrediti za vrijeme trajanja Instrumenta.
- (74) Komisija bi trebala ocijeniti Ukrajinski plan na temelju popisa kriterija utvrđenih u ovoj Uredbi. U slučaju pozitivne ocjene Ukrajinskog plana Komisija bi Vijeću trebala podnijeti prijedlog za odobrenje Ukrajinskog plana.
- (75) S obzirom na neizvjesnost i potrebu za fleksibilnošću u provedbi Instrumenta Ukrajina bi trebala moći podnijeti obrazloženi zahtjev Komisiji za podnošenje prijedloga za izmjenu provedbene odluke Vijeća kojom se odobrava ocjena Ukrajinskog plana ako Ukrajina zbog objektivnih okolnosti više ne može djelomično ili u cijelosti ostvariti Ukrajinski plan, uključujući relevantne kvalitativne i kvantitativne korake. Komisija bi također trebala moći, u dogovoru s Ukrajinom, podnijeti prijedlog za izmjenu te provedbene odluke Vijeća, posebno kako bi se uzela u obzir promjena okolnosti koje omogućuju povećanje ambicije ili izmjenu raspoloživih iznosa. Ukrajini bi trebala moći i podnijeti obrazloženi zahtjev za izmjenu Ukrajinskog plana, prema potrebi i predlaganjem dopuna kako bi se uzela u obzir dodatna sredstva dostupna od drugih donatora ili iz drugih izvora.
- (76) Financijska potpora za Ukrajinski plan trebala bi biti moguća u obliku zajma. U kontekstu hitnih potreba Ukrajine za financiranjem primjereno je organizirati financijsku pomoć u okviru diversificirane strategije financiranja predviđene člankom 220.a Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 koja je u njemu utvrđena kao jedinstvena metoda financiranja, što bi trebalo povećati likvidnost Unijinih obveznica te privlačnost i troškovnu učinkovitost Unijinih izdanja obveznica.
- (77) S obzirom na situaciju u Ukrajini, uzrokovanu agresivnim ratom Rusije, i kako bi joj se pružila potpora na njezinu putu prema dugoročnoj stabilnosti, primjereno je Ukrajini pružiti zajmove po izrazito povoljnim uvjetima s trajanjem od najviše 35 godina i ne početi s otplatom glavnice prije 2034. Primjereno je i odstupiti od članka 220. stavka 5. točke (e) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 i omogućiti Uniji da za razdoblje od 1. siječnja 2024. do 31. prosinca 2027. pokrije troškove kamatnih stopa (troškovi financiranja i troškovi upravljanja likvidnošću) te da izuzme Ukrajinu od plaćanja administrativnih troškova (troškovi usluge za administrativne režijske troškove) koje bi inače snosila. Trebalo bi odobriti subvenciju za troškove zaduživanja, kao instrument koji se smatra primjerenim za osiguranje djelotvornosti potpore iz Instrumenta u smislu članka 220. stavka 1. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.

- (78) Ukrajina bi svake godine trebala moći zatražiti subvenciju kamatnih stopa i izuzeće od administrativnih troškova.
- (79) Odstupajući od članka 31. stavka 3. Uredbe (EU) 2021/947, financijska obveza iz zajmova na temelju ove Uredbe ne bi se trebala podupirati Jamstvom za vanjsko djelovanje, uspostavljenim tom uredbom. Potpora u obliku zajmova u okviru Instrumenta trebala bi činiti financijsku pomoć u smislu članka 220. stavka 1. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046. Uzimajući u obzir financijske rizike i proračunsko pokriće, za potporu u obliku zajmova iz Instrumenta, za jamstvo iznad gornjih granica, ne bi trebalo uspostaviti rezervacije niti bi, odstupajući od članka 211. stavka 1. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, trebalo utvrditi stopu rezervacija.
- (80) Važno je zajamčiti fleksibilnost i mogućnost programiranja, kao i stabilnost u pružanju potpore Unije Ukrajini. U tu svrhu plaćanja u okviru Instrumenta trebala bi se izvršavati prema fiksnom tromjesečnom rasporedu, ovisno o dostupnosti financijskih sredstava, na temelju zahtjeva za plaćanje koji je podnijela Ukrajina i nakon što Komisija ocijeni jesu li relevantni uvjeti ispunjeni na zadovoljavajući način. U slučaju pozitivne ocjene Komisija bi bez nepotrebne odgode trebala podnijeti prijedlog provedbene odluke Vijeća radi utvrđivanja zadovoljavajućeg ispunjavanja uvjeta za plaćanje. Na temelju te provedbene odluke Vijeća Komisija bi trebala donijeti odluku kojom se odobrava isplata. Ako uvjet nije ispunjen u skladu s okvirnim vremenskim rasporedom iz odluke o odobrenju Ukrajinskog plana, Komisija bi od plaćanja trebala oduzeti iznos koji odgovara tim uvjetima na temelju metodologije za djelomično plaćanje. Odgovarajuća zadržana sredstva mogla bi se isplatiti tijekom sljedećeg razdoblja plaćanja i do 12 mjeseci nakon prvotnog roka iz okvirnog vremenskog rasporeda, ako su ispunjeni uvjeti.
- (81) Kako bi se osiguralo da Ukrajina ima pristup dostatnim financijskim sredstvima za zadovoljavanje potreba u pogledu makrofinancijske stabilnosti te za pokretanje oporavka, obnove i modernizacije zemlje, Ukrajina bi trebala imati pristup do 7 % potpore u obliku zajmova kao prefinanciranje, ovisno o raspoloživosti financijskih sredstava i ispunjavanju preduvjeta za potporu Ukrajini u okviru Instrumenta.
- (82) Odstupajući od članka 116. stavaka 2. i 5. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, primjereno je da se odredi rok plaćanja koji počinje teći od datuma priopćenja odluke kojom se odobrava isplata Ukrajini i da Komisija isključi plaćanje zateznih kamata Ukrajini.
- (83) S obzirom na potrebu da se osigura kontinuirana makrofinancijska stabilnost Ukrajine, primjereno je da se, ako se Okvirni sporazum ne potpiše ili se ne donese Ukrajinski plan, Ukrajini pruži iznimna potpora za razdoblje od najviše šest mjeseci počevši od 1. siječnja 2024. Ta potpora trebala bi biti uvjetovana postizanjem zadovoljavajućeg napretka od strane Ukrajine u pripremi Ukrajinskog plana i uvjetima koje treba dogovoriti u memorandumu o razumijevanju između Komisije i Ukrajine. U memorandumu o razumijevanju trebalo bi posebno utvrditi uvjete politike, okvirno financijsko planiranje i zahtjeve u pogledu izvješćivanja, razmjerno trajanju financiranja. Uvjeti politike trebali bi uključivati predanost načelima dobrog financijskog upravljanja s naglaskom na borbi protiv korupcije i pranja novca, kao i mjere za poboljšanje upravljanja prihodima, a trebali bi se temeljiti na mjerama koje je Ukrajina već provela u okviru prethodnih programa makrofinancijske pomoći.
- (84) Transparentnost u provedbi Instrumenta važan je zahtjev za potporu Unije. Ukrajina bi, dvaput godišnje, trebala objavljivati podatke o osobama i subjektima koji primaju iznose financijskih sredstava koji kumulativno premašuju protuvrijednost od 100 000 EUR za provedbu reformi i ulaganja navedenih u Ukrajinskom planu. U opravdanim slučajevima, ti podaci se ne bi trebali objavljivati ako bi se njihovim otkrivanjem moglo ugroziti prava i slobode dotičnih osoba ili dotičnih subjekata ili ozbiljno naštetiti komercijalnim interesima primatelja. Okvirni sporazum trebao bi sadržavati precizna pravila i vremenski okvir za prikupljanje podataka od strane Ukrajine, o formatu tih podataka i o pristupu Komisije, Europskog ureda za borbu protiv prijevара (OLAF), Europskog revizorskog suda i, ako je primjenjivo, Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO“) tim podacima.

- (85) U okviru II. stupa Instrumenta trebalo bi uspostaviti okvir za ulaganje radi potpore ulaganjima u oporavak i obnovu koja provode ukrajinska tijela, poduzeća iz privatnog sektora, općine, poduzeća u državnom vlasništvu ili drugi akteri („Okvir za ulaganje u Ukrajinu“). Okvir za ulaganje u Ukrajinu trebao bi biti usmjeren na prioritete utvrđene u Ukrajinskom planu te podupirati njegove ciljeve i provedbu. U upravljanje Okvirom za ulaganje u Ukrajinu trebala bi biti, prema potrebi, uključena ukrajinska nadležna tijela.
- (86) Okvir za ulaganje u Ukrajinu trebao bi tvoriti integrirani financijski paket kojim se osigurava financijski kapacitet u obliku financijskih instrumenata, proračunskih jamstava i operacija mješovitog financiranja u Ukrajini. Potpora u okviru Okvira za ulaganje u Ukrajinu trebala bi se provoditi putem neizravnog upravljanja, posebno oslanjajući se na financijske i tehničke kapacitete međunarodnih financijskih institucija, europskih institucija za financiranje razvoja, europskih bilateralnih financijskih institucija i agencija za kreditiranje izvoza, uključujući njihovo sudjelovanje u riziku povezanom s ulaganjima vlastitim sredstvima. S obzirom na razmjere ulaganja u oporavak i obnovu u Ukrajini za koja će biti potrebna podjela rizika, potrebno je da Unija uspostavi namjenski jamstveni kapacitet („Jamstvo za Ukrajinu“). Operacije obuhvaćene Jamstvom za Ukrajinu provode se u skladu s člankom 208. stavkom 4. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046. Agencije za kreditiranje izvoza i druge financijske institucije koje pružaju potporu za olakšavanje trgovine mogu djelovati kao financijski posrednici. Komisija bi trebala osigurati da se Jamstvo za Ukrajinu provodi i njime upravlja u bliskoj koordinaciji s potporom iz Europskog fonda za održivi razvoj plus uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/947. Jamstvo za Ukrajinu trebalo bi koristiti državnim, podržavnim, nekomercijalnim i komercijalnim subjektima i privatnom sektoru.
- (87) S obzirom na njegovu ulogu na temelju Ugovora, EIB bi trebao biti partner u provedbi operacija u okviru Jamstva za Ukrajinu. Stoga bi Grupi EIB-a do 31. prosinca 2025. trebalo povjeriti provedbu namjenskog okvirnog minimalnog iznosa Jamstva za Ukrajinu od 25 % za operacije s državnim partnerima i nekomercijalnim podržavnim partnerima. Nakon tog datuma, neiskorišteni dio namjenskih iznosa trebao bi postati dostupan svim prihvatljivim partnerima za sve vrste operacija kako bi se osiguralo potpuno korištenje Jamstva za Ukrajinu.
- (88) Prihvatljivi partneri trebali bi, na zahtjev, dostaviti Komisiji sve dodatne informacije potrebne za ispunjavanje obveza Komisije u skladu s ovom Uredbom, kao i informacije o poštovanju ljudskih prava te normi u području socijalnih i radničkih prava te zaštite okoliša.
- (89) Svi prihvatljivi partneri i prihvatljivi ovlašteni subjekti trebali bi poduzeti sve mjere opreza kako bi se izbjegle, prijavile i suzbile sve koruptivne prakse, pogodovanje ili neopravdana regionalna ili sektorska koncentracija dodjele ili korištenja resursa i trebali bi zahtijevati posebno izvješćivanje i reviziju tih aspekata, prema potrebi.
- (90) Fleksibilnost potpore u okviru Instrumenta trebalo bi poboljšati fleksibilnom provedbom Jamstva za Ukrajinu, koje bi se moglo postupno odobravati. Primjereno je odstupiti od Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 kako bi se omogućilo da uspostavljene rezervacije do 31. prosinca 2027. budu jednake iznosu rezervacija koji odgovara odobrenom jamstvu umjesto iznosu ukupnih rezervacija. U okviru odstupanja trebalo bi biti moguće postupno uspostaviti rezervacije kako bi se uzeo u obzir napredak u odabiru i provedbi operacija financiranja i ulaganja koje podupiru ciljeve Instrumenta.
- (91) Za učinkovito korištenje sredstava u okviru II. stupa Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a u vezi s izmjenom stope rezervacija za Jamstvo za Ukrajinu. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.⁽³³⁾ Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

⁽³³⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

- (92) Kako bi se olakšala privatna ulaganja i razvoj malih i srednjih poduzeća, potrebno je najmanje 15 % jamstava osiguranih Jamstvom za Ukrajinu namijeniti mikropoduzećima, malim i srednjim poduzećima (MSP-ovi), kako su definirana u članku 2. Priloga Preporuci Komisije 2003/361/EZ ⁽³⁴⁾, uključujući start-up poduzeća, te pratiti dodjelu tog dijela sredstava i izvješćivati o njoj.
- (93) U okviru III. stupa Instrumenta potpora bi uglavnom trebala biti usmjerena na postupno usklađivanje s pravilima, standardima, politikama i praksama Unije („pravna stečevina“) s ciljem budućeg članstva u Uniji, čime bi se doprinijelo provedbi Ukrajinskog plana. U tom bi procesu trebalo uzeti u obzir i relevantne preporuke međunarodnih tijela, kao što su Vijeće Europe i Venecijanska komisija. Potpora bi trebala biti usmjerena i na jačanje demokratskih i pravosudnih institucija, uključujući sudove, i kapaciteta dionika, uključujući lokalna i regionalna tijela, socijalne partnere i organizacije civilnog društva, uključujući u njihovoj nadzornoj ulozi.
- (94) Sredstva iz III. stupa trebala bi se upotrebljavati i za financiranje troškova zaduživanja Instrumenta te utvrđenih troškova zaduživanja i rezervacija za proračunska jamstva koja proizlaze iz prethodne potpore Ukrajini.
- (95) U skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁵⁾, Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046 te uredbama Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 ⁽³⁶⁾, (Euratom, EZ) br. 2185/96 ⁽³⁷⁾ i (EU) 2017/1939 ⁽³⁸⁾, financijski interesi Unije trebaju biti zaštićeni djelotvornim mjerama, među ostalim mjerama koje se odnose na sprečavanje, otkrivanje, ispravljanje i ispitivanje nepravilnosti, prijevара, korupcije, sukoba interesa, dvostrukog financiranja, i na povrat izgubljenih, pogrešno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te mjerama za djelotvornu istragu, kazneni progon i donošenje presude u odnosu na kaznena djela koja utječu na sredstva dodijeljena u okviru Instrumenta. EPPO je ovlašten, u skladu s Uredbom (EU) 2017/1939, provoditi istrage i kazneni progon kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije. Ukrajinska nadležna tijela moraju bez odgode obraditi zahtjeve za uzajamnu pravnu pomoć i zahtjeve za izručenje koje podnosi EPPO i nadležna tijela država članica u vezi s kaznenim djelima koja utječu na sredstva u okviru Instrumenta.
- (96) Osobito, u skladu s uredbama (Euratom, EZ) br. 2185/96 i (EU, Euratom) br. 883/2013 OLAF bi trebao moći provoditi administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na licu mjesta, radi otkrivanja i utvrđivanja je li došlo do prijave, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti, koje utječu na financijske interese Unije i radi prijave svakog kašnjevog postupanja EPPO-u, u skladu s člankom 24. stavkom 1. Uredbe (EU) 2017/1939.
- (97) Komisija bi trebala nastojati Ukrajini staviti na raspolaganje jedinstveni integrirani i interoperabilni sustav za informiranje i praćenje, uključujući jedinstveni alat za rudarenje podataka i utvrđivanje razine rizika za pristup relevantnim podacima i njihovu analizu u skladu s načelima Unije o zaštiti podataka i primjenjivim pravilima o zaštiti podataka. Ako je takav sustav dostupan, Ukrajina bi trebala upotrebljavati i unositi relevantne podatke u sustav, među ostalim koristeći potporu iz III. stupa. Ti bi podaci Komisiji i relevantnim ukrajinskim nadležnim tijelima zaduženima za provedbu i kontrolu sredstava trebali omogućiti da procijene rizike i spriječe nepravilnosti.

⁽³⁴⁾ Preporuka Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).

⁽³⁵⁾ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

⁽³⁶⁾ Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1.).

⁽³⁷⁾ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevара i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

⁽³⁸⁾ Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO“) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1.).

- (98) U skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046 Komisiji, OLAF-u, Europskom revizorskom sudu i, ako je primjenjivo, EPPO-u trebalo bi dodijeliti potrebna prava i potreban pristup, među ostalim od trećih strana koje su uključene u izvršenje sredstava Unije. Ukrajina bi trebala izvijestiti Komisiju i o nepravilnostima u vezi s korištenjem sredstava.
- (99) Jačanje sustava unutarnje kontrole, uključujući *ex ante* kontrole, borba protiv svih oblika korupcije, pogodovanja ili prijevare, promicanje transparentnosti, robusna, odgovorna i transparentna uprava i učinkovito upravljanje javnim financijama važni su prioriteti reformi za Ukrajinu i trebalo bi ih poduprijeti u okviru Instrumenta.
- (100) Komisija bi trebala osigurati djelotvornu zaštitu financijskih interesa Unije u okviru Instrumenta. Trebalo bi stoga osnovati neovisni Revizijski odbor koji bi Komisiji pružao informacije o mogućem lošem upravljanju sredstvima. Takve informacije trebale bi biti dostupne OLAF-u i prema potrebi relevantnim ukrajinskim nadležnim tijelima. Komisija bi, uz pomoć delegacije Unije, trebala imati pravo da tijekom cijelog životnog ciklusa projekta redovito provjerava kako Ukrajina koristi sredstva. Revizijski odbor trebao bi osigurati redoviti dijalog i suradnju s Europskim revizorskim sudom, kao i s Revizorskom komorom Ukrajine.
- (101) Iako je ponajprije odgovornost Ukrajine osigurati da se Instrument provodi u skladu s primjenjivim standardima, uzimajući u obzir načelo proporcionalnosti i posebne uvjete pod kojima će Instrument djelovati, Komisija bi u vezi s tim trebala moći dobiti dostatno jamstvo od Ukrajine. U tu bi se svrhu Ukrajina u Ukrajinskom planu trebala obvezati na poboljšanje postojećeg sustava upravljanja i kontrole te na povrat zloupotrijebljenih iznosa. Ukrajina bi trebala uspostaviti sustav praćenja koji će se uključiti u godišnje izvješće o napretku. Ukrajina bi trebala prikupljati podatke i informacije koji omogućuju sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje nepravilnosti, prijevare, korupcije i sukoba interesa u vezi s mjerama koje se podupiru u okviru Instrumenta. Okvirnim sporazumom te sporazumima o financiranju i zajmovima trebale bi se predvidjeti obveze Ukrajine da osigura prikupljanje odgovarajućih podataka o osobama i subjektima koji primaju financijska sredstva za provedbu mjera iz Ukrajinskog plana, uključujući informacije o stvarnom vlasništvu, te pristup tim podacima u skladu s načelima Unije o zaštiti podataka i primjenjivim pravilima o zaštiti podataka.
- (102) Financijske interese Unije trebalo bi zaštititi i kad se sredstva izvršavaju u okviru izravnog upravljanja putem bespovratnih sredstava, javne nabave i neizravnog upravljanja preko subjekata koji su ocijenjeni na temelju stupova, posebno u okviru II. i III. stupa Instrumenta. Za provedbu financiranja Unije u okviru neizravnog upravljanja u okviru Instrumenta trebalo bi odabrati samo subjekte ocijenjene na temelju stupova.
- (103) Potpora u okviru Instrumenta trebala bi se provoditi u skladu s programima rada iz članka 110. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.
- (104) Komunikacijske kapacitete Ukrajine trebalo bi poboljšati kako bi se osigurali javna potpora i razumijevanje vrijednosti Unije te koristi i obveze članstva u Uniji, uz istodobno rješavanje pitanja dezinformacija i upletanja iz inozemstva te zaštitu jakih i slobodnih pluralističkih medija. Također bi trebalo osigurati vidljivost financiranja Unije.
- (105) Komisija bi trebala osigurati postojanje jasnih mehanizama praćenja i evaluacije kako bi se omogućila djelotvorna odgovornost i transparentnost u izvršenju proračuna Unije te osigurala djelotvorna procjena napretka u ostvarivanju ciljeva ove Uredbe.
- (106) Komisija bi svake godine trebala ocijeniti provedbu potpore u okviru Instrumenta. Ona bi oboru osnovanom ovom Uredbom trebala omogućiti da ima odgovarajuće informacije za pomoć Komisiji. Radi djelotvornog praćenja provedbe Ukrajina bi jednom godišnje u godišnjem izvješću o napretku trebala izvješćivati o provedbi. To bi izvješće trebalo biti dostupno Europskom parlamentu i Vijeću. Takva izvješća koja priprema ukrajinska vlada trebala bi se na odgovarajući uzeti u obzir u Ukrajinskom planu. Za primatelje sredstava Unije koja se dobivaju u okviru II. i III. stupa Instrumenta trebale bi se uvesti razmjerne obveze izvješćivanja.

- (107) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁹⁾.
- (108) S obzirom na važnost financijskih učinaka potpore Ukrajini u okviru Instrumenta i posljedica određenih odluka koje treba donijeti za provedbu Instrumenta s obzirom na posebnu situaciju u Ukrajini, provedbene ovlasti trebalo bi iznimno dodijeliti Vijeću u slučajevima utvrđenima ovom Uredbom.
- (109) U svojoj procjeni Ukrajinskog plana i pri prikupljanju savjeta o Okviru za ulaganje u Ukrajini, posebno pri praćenju ispunjavanja preduvjeta za potporu Unije, Komisija bi trebala propisno uzeti u obzir Odluku Vijeća 2010/427/EU ⁽⁴⁰⁾ i prema potrebi ulogu Europske službe za vanjsko djelovanje.
- (110) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (111) Kako bi se osigurao kontinuitet pružanja potpore u relevantnom području politike, ova bi Uredba trebala hitno stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

1. Ovom se Uredbom uspostavlja Instrument za Ukrajinu („Instrument“) za razdoblje od 2024. do 2027.

Njome se utvrđuju ciljevi Instrumenta, njegovo financiranje i proračun za razdoblje od 2024. do 2027., oblici financiranja sredstvima Unije u okviru Instrumenta i pravila za to financiranje.

2. Ukrajini će se iz Instrumenta pružati potpora u okviru sljedeća tri stupa:

- (a) I. stup: financijska potpora pružena Ukrajini za provedbu reformi i ulaganja u okviru provedbe Ukrajinskog plana i za održavanje makrofinancijske stabilnosti zemlje, kako je utvrđeno u poglavlju III.;
- (b) II. stup: poseban Okvir za ulaganje u Ukrajinu radi potpore ulaganjima i osiguravanja pristupa financiranju kako je utvrđeno u poglavlju IV.;
- (c) III. stup: tehnička pomoć i povezana potpora Ukrajini u oblikovanju i provedbi reformi povezanih s pristupanjem Uniji te u jačanju upravnih kapaciteta Ukrajine, subvencija za troškove zaduživanja i rezervacija kao i ostale relevantne aktivnosti, kako je utvrđeno u poglavlju V.

⁽³⁹⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

⁽⁴⁰⁾ Odluka Vijeća 2010/427/EU od 26. srpnja 2010. o utvrđivanju organizacije i funkcioniranja Europske službe za vanjsko djelovanje (SL L 201, 3.8.2010., str. 30.).

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „mjere” znači reforme i ulaganja u okviru Ukrajinskog plana;
2. „uvjeti” znači kvalitativni ili kvantitativni koraci koji se odnose na osiguravanje održavanja gospodarske i financijske stabilnosti ili koji se odnose na provedbu reformi i ulaganja utvrđenih u Ukrajinskom planu;
3. „operacija mješovitog financiranja” znači operacija koja se podupire iz proračuna Unije u kojoj se bespovratni ili povratni oblici potpore iz proračuna Unije ili i jedni i drugi kombiniraju s povratnim oblicima potpore razvojnih ili drugih javnih financijskih institucija ili komercijalnih financijskih institucija, uključujući agencije za kreditiranje izvoza, ili ulagatelja.

Članak 3.

Ciljevi Instrumenta

1. Opći su ciljevi Instrumenta potpora Ukrajini za:
 - (a) suočavanje s društvenim, gospodarskim i okolišnim posljedicama agresivnog rata Rusije, čime se Ukrajini doprinosi miroljubivom oporavku, ponovnoj izgradnji, obnovi i modernizaciji zemlje te poslijeratnom oporavku ukrajinskog društva, među ostalim stvaranjem društvenih i gospodarskih uvjeta za povratak interno raseljenih osoba i osoba pod privremenom zaštitom;
 - (b) poticanje društvene i teritorijalne kohezije, demokratske, gospodarske i okolišne otpornosti, postupnog uključivanja u gospodarstvo i tržišta Unije i svijeta kao i uzlazne gospodarske, društvene i okolišne konvergenције prema standardima Unije;
 - (c) donošenje i provedbu političkih, institucijskih, pravnih, administrativnih, socijalnih i gospodarskih reformi potrebnih za usklađivanje s vrijednostima Unije i postupno usklađivanje s pravilima, standardima, politikama i praksom Unije („pravnom stečevinom”) s ciljem budućeg članstva u Uniji, čime se doprinosi obostranoj stabilnosti, sigurnosti, miru, blagostanju i održivosti.
2. Posebni ciljevi Instrumenta uključuju:
 - (a) pomaganje u održavanju makrofinancijske stabilnosti zemlje i svladavanje ograničenja povezanih s ukrajinskim vanjskim i unutarnjim financiranjem kako bi se osiguralo kontinuirano funkcioniranje ukrajinske države;
 - (b) ponovno izgrađivanje i moderniziranje infrastrukture oštećene u ratu, kao što su energetska infrastruktura, vodni sustavi, unutarnje i prekogranične prometne mreže uključujući željeznice, ceste i mostove te granični prijelazi, te obrazovna i kulturna infrastruktura, kao i poticanje modernizacije, poboljšanja i otpornosti infrastrukture;
 - (c) doprinosenje razminiranju i drugim naporima za razminiranje; obnavljanje kapaciteta za proizvodnju hrane; pomaganje u suočavanju s društvenim i zdravstvenim izazovima, uključujući mentalno zdravlje, te poboljšanje i jačanje sustava socijalne skrbi i njihove dostupnosti, osobito za posebne skupine kao što su veterani, interno raseljene osobe, samohrani roditelji, ratne udovice i udovci, djeca, osobito djeca bez roditeljske skrbi, osobe s invaliditetom, manjine, mlade i starije osobe te druge osobe u ranjivom položaju;
 - (d) jačanje sigurnosti od hibridnih prijetnji poput kibernetičkih prijetnji, kao i jačanje otpornosti na dezinformacije, inozemnu manipulaciju informacijama i upletanje;
 - (e) poticanje prelaska na održivo, klimatski neutralno i uključivo gospodarstvo i stabilno okruženje za ulaganje;
 - (f) podupiranje integracije Ukrajine u unutarnje tržište; popravljane, ponovno izgrađivanje, zaštita i poboljšanje socijalne infrastrukture poput stambenih objekata, socijalnih, sportskih, omladinskih i zdravstvenih ustanova, škola i visokih učilišta; jačanje gospodarskog i socijalnog razvoja i uključivosti, pri čemu su u prvom planu žene kao i mladi, što će se među ostalim postići kvalitetnim obrazovanjem, osposobljavanjem, prekvalificiranjem i usavršavanjem te politikama zapošljavanja, među ostalim istraživača;

- (g) promicanje znanosti i istraživanja; potporu kreativnom sektoru i neovisnim medijima; potporu kulturi i kulturnoj baštini, uključujući kulturnu infrastrukturu; jačanje strateških gospodarskih sektora; poticanje institucionalnog okvira za ulaganje i tržišno natjecanje kako bi se pojedincima i poduzećima omogućilo da razviju moderne, konkurentne i održive proizvode i usluge, s naglaskom na MSP-ove i inovacije, među ostalim promicanjem jednakih mogućnosti pristupa financiranju bez obzira na veličinu poduzeća; podupiranje održive poljoprivrede i ruralnog razvoja, akvakulture i ribarstva, uključujući usklađivanje sa standardima i sustavima kontrole Unije u pogledu sigurnosti hrane, zdravlja životinja i bilja te dobrobiti životinja; reformiranje ukrajinskog financijskog i bankarskog sektora, poboljšanje pristupa zajmovima i pokrivenosti osiguranjem;
- (h) daljnje jačanje vladavine prava, demokracije, poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda, među ostalim jačanjem demokratskih institucija, posebno Vrhovne rade, kao i regionalnih i općinskih predstavničkih tijela, i njihovih ovlasti nadzora i istrage o raspodjeli javnih sredstava i pristupu njima; promicanje neovisnog pravosuđa kako bi se poduprli naponi u svrhu deoligarhizacije, ojačala borba protiv prijevара, svih oblika korupcije, uključujući korupciju na visokoj razini, organiziranog kriminala, utaje poreza i porezne prijevare, izbjegavanja plaćanja poreza i nezakonitog trgovanja vatrenim oružjem i kulturnim dobrima; jačanje usklađenosti s međunarodnim pravom;
- (i) jačanje slobode i neovisnosti medija te umjetničke i akademske slobode kao i poticajnog okruženja za civilno društvo; poticanje socijalnog dijaloga i uključenosti civilnog društva; promicanje nediskriminacije kako bi se zajamčilo i ojačalo poštovanje prava pripadnika svih manjina i promicanje rodne ravnopravnosti, opće osnaživanje žena i djevojčica, kao i prava djece i osoba s invaliditetom; jačanje djelotvornosti javne uprave; poticanje pristupa informacijama i sudjelovanja civilnog društva u postupcima donošenja odluka i javnom nadzoru te podupiranje transparentnosti, strukturnih reformi i dobrog upravljanja na svim razinama, među ostalim u područjima upravljanja javnim financijama, javne nabave, tržišnog natjecanja i državnih potpora; podupiranje inicijativa, tijela i organizacija uključenih u poticanje i osiguravanje poštovanja demokracije, međunarodne pravde i borbe protiv korupcije u Ukrajini;
- (j) razvijanje i jačanje zaštite okoliša, održive i pravedne zelene tranzicije u svim gospodarskim sektorima, uključujući tranziciju Ukrajine prema klimatskoj neutralnosti, u skladu s Pariškim sporazumom; podizanje razine osviještenosti o kaznenim djelima protiv okoliša i borba protiv njih; promicanje digitalne transformacije kao pokretača održivog razvoja i uključivog rasta; podupiranje ekološke obnove nakon okolišne štete prouzročene vojnim djelovanjima i davanje doprinosa dekontaminaciji, razminiranju i uklanjanju drugih eksplozivnih ostataka rata, kao i onečišćenja prouzročenog vojnim aktivnostima;
- (k) podupiranje političke i administrativne decentralizacije i lokalnog razvoja, posebno podupiranjem smislenog savjetovanja i jednakih uvjeta za sve razine vlasti pri pristupanju sredstvima putem otvorenih, pravednih, neutralnih i transparentnih postupaka;
- (l) podupiranje prekogranične suradnje s državama članicama koje graniče s Ukrajinom u područjima kao što su trgovina, zaštita okoliša i borba protiv međunarodnoga kriminala, pod uvjetom da Ukrajina bude jedini korisnik sredstava.

Članak 4.

Opća načela

1. Suradnja u okviru Instrumenta temelji se na načelima djelotvornosti razvoja i promiče ta načela, ako je to primjenjivo, u svim modalitetima, a to su preuzimanje odgovornosti Ukrajine za razvojne prioritete, usmjerenost na rezultate, uključiva razvojna partnerstva, transparentnost i uzajamna odgovornost. Instrumentom se nastoji osigurati uravnotežena dodjela i upotreba resursa na temelju potreba te odgovarajuća geografska ravnoteža projekata.
2. Potpora u okviru Instrumenta pruža se povrh potpore u okviru drugih programa i instrumenata Unije. Aktivnosti prihvatljive za financiranje na temelju ove Uredbe mogu primati potporu iz drugih programa i instrumenata Unije pod uvjetom da se tom potporom ne pokrivaju isti troškovi.

3. Kako bi promicale komplementarnost, usklađenost i učinkovitost njihova djelovanja i inicijativa, Komisija i države članice surađuju i nastoje izbjeći udvostručavanja između potpore na temelju ove Uredbe i druge potpore koju pružaju Unija, države članice, treće zemlje, multilateralne i regionalne organizacije i subjekti, kao što su međunarodne organizacije i relevantne međunarodne financijske institucije, agencije i donatori izvan Unije, u skladu s utvrđenim načelima za jačanje operativne koordinacije u području vanjske pomoći, među ostalim na temelju poboljšane koordinacije s državama članicama na lokalnoj razini i usklađivanja politika i postupaka, posebno s međunarodnim načelima o djelotvornosti razvoja. Kako bi se izbjeglo udvostručavanje potpore, povećala odgovornost ukrajinskih nadležnih tijela i pojednostavnio administrativni rad, potpora u okviru Instrumenta mora se, koliko god je to moguće, integrirati u međunarodne napore za cjelokupnu financijsku strukturu za oporavak Ukrajine i koordinirati s relevantnim donatorima i međunarodnim financijskim institucijama.

4. Aktivnosti u okviru Instrumenta moraju biti u skladu, u mjeri u kojoj je to moguće u ratom razorenoj zemlji, s klimatskim i okolišnim standardima Unije. U tim aktivnostima mora se voditi računa o ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi klimatskim promjenama, o zaštiti okoliša, očuvanju bioraznolikosti, ljudskim pravima, demokraciji, rodnoj ravnopravnosti i nediskriminaciji te, ako je primjenjivo, smanjenju rizika od katastrofa i sigurnosti energetske infrastrukture te se podupire napredak u ostvarenju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda, promicanjem integriranih aktivnosti kojima se na koherentan način mogu stvoriti posredne koristi i ispuniti višestruki ciljevi, čime se doprinosi smanjenju siromaštva i promiču miroljubiva i uključiva društva. U mjeri u kojoj je to moguće, u tim se aktivnostima izbjegava nastajanje neupotrebljive imovine, a same aktivnosti moraju biti kompatibilne s načelom „ne nanosi štetu”, kao i s pristupom uključivanja pitanja održivosti na kojem se temelji europski zeleni plan, te se također moraju voditi načelom „ne zapostavi nikoga”.

5. Instrumentom se ne podupiru aktivnosti ni mjere koje nisu u skladu s nacionalnim energetske i klimatskim planom Ukrajine, ako je dostupan, ili s nacionalno utvrđenim doprinosom Ukrajine u okviru Pariškog sporazuma, kojima se promiču ulaganja u fosilna goriva ili koje imaju značajne štetne učinke na okoliš, klimu ili bioraznolikost, osim ako su takve aktivnosti ili mjere strogo potrebne za postizanje ciljeva Instrumenta, uzimajući u obzir potrebu za ponovnom izgradnjom i modernizacijom infrastrukture i obnovom prirodnog okoliša oštećenog u ratu na otporan način i ako su popraćene, prema potrebi, odgovarajućim mjerama za izbjegavanje, sprečavanje ili smanjenje i, ako je to moguće, neutraliziranje tih štetnih učinaka.

6. U skladu s načelom uključivog partnerstva Komisija nastoji osigurati, prema potrebi, demokratski nadzor u obliku savjetovanja ukrajinske vlade s Vrhovnom radom u skladu s ukrajinskim ustavnim poretom kao i s relevantnim dionicima, uključujući lokalna i regionalna tijela, socijalne partnere i civilno društvo, uključujući ranjive skupine, kako bi im se omogućilo da sudjeluju u osmišljavanju i provedbi aktivnosti prihvatljivih za financiranje u okviru Instrumenta te povezanim procesima praćenja, nadzora i evaluacije, prema potrebi. Tim savjetovanjem nastoji se zastupati pluralizam ukrajinskog društva i poslovne zajednice i uključenost različitih zajednica u Ukrajini. U svim savjetovanjima na odgovarajući se način uzima u obzir sudjelovanje žena. Komisija potiče koordinaciju među relevantnim dionicima i doprinosi jačanju kapaciteta organizacija civilnog društva. Osim toga, Komisija osigurava da civilno društvo u Ukrajini, uključujući nevladine organizacije, odgovarajućim stalnim kanalima može izravno prijaviti Komisiji sve nepravilnosti koje otkrije te da Komisiji može poslati mišljenja o provedbi Ukrajinskog plana i evaluaciji njegovih mjera od strane ukrajinske vlade.

7. Komisija u bliskoj suradnji s državama članicama i Ukrajinom osigurava provedbu obveza Unije usmjerenih na veću transparentnost i odgovornost u pružanju potpore, među ostalim promicanjem provedbe i jačanja sustava unutarnje kontrole i politika za borbu protiv prijevара. Komisija putem jedinstvenog internetskog portala javno objavljuje informacije o količini i dodjeli potpore te osigurava da su podaci ažurirani, lako dostupni i u strojno čitljivom formatu.

Članak 5.

Preduvjet za potporu u okviru Instrumenta

1. Preduvjet za potporu Ukrajini u okviru Instrumenta je da Ukrajina nastavi podržavati i poštovati djelotvorne demokratske mehanizme, uključujući višestranački parlamentarni sustav i vladavinu prava, te da jamči poštovanje ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina.

2. Komisija prati ispunjavanje preduvjeta utvrđenog u stavku 1. prije isplata Ukrajini u okviru Instrumenta i tijekom cijelog razdoblja potpore koja se pruža u okviru Instrumenta, uzimajući u obzir redovito izvješće Komisije o proširenju. Komisija u tom procesu uzima u obzir relevantne preporuke međunarodnih tijela, kao što su Vijeće Europe i njegova Venecijanska komisija. Komisija obavještuje Vijeće o ispunjavanju preduvjeta iz stavka 1. prije isplata Ukrajini. Ako Komisija utvrdi da preduvjet nije ispunjen ili se više ne ispunjava, podnosi Vijeću prijedlog provedbene odluke o suspenziji plaćanja iz članka 26. bez obzira na ispunjavanje uvjeta iz članka 16. stavka 2. U svojoj ocjeni Komisija uzima u obzir i kontekst u Ukrajini i posljedice primjene izvanrednog stanja u Ukrajini. Komisijina ocjena istodobno se dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću. Ako Komisija na zahtjev Ukrajine ili na vlastitu inicijativu smatra da je preduvjet ponovno ispunjen, podnosi Vijeću prijedlog provedbene odluke o ukidanju suspenzije plaćanja. U slučajevima u kojima se primjenjuje ovaj stavak Vijeće djeluje, u pravilu, u roku od mjesec dana od primitka prijedloga Komisije.

POGLAVLJE II.

FINANCIRANJE I PROVEDBA

Članak 6.

Proračun

1. Sredstva za provedbu Instrumenta dostupna su u okviru pričuve za Ukrajinu koja se mobilizira u okviru godišnjeg proračunskog postupka u skladu s člankom 10.b Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 i sljedećom okvirnom raspodjelom:

- (a) 31 % u obliku bespovratne financijske potpore na temelju poglavlja III.;
- (b) 41 % za rashode u skladu s poglavljem IV.;
- (c) 26 % za rashode u skladu s poglavljem V.;
- (d) 2 % za rashode na temelju stavka 5., što se može povećati u iznimnim okolnostima, no ni u kojem slučaju ne smije premašiti 2,5 %.

Ukupna sredstva stavljena na raspolaganje u skladu s prvim podstavkom su u iznosu do 17 000 000 000 EUR.

Pri dodjeli raspoloživih sredstava iz stavka 1. prvog podstavka ovog članka posebno se uzima u obzir potreba za pokrivanjem rashoda u skladu s člankom 23.

2. Financijska potpora u skladu s poglavljem III. u obliku zajma dostupna je u iznosu do 33 000 000 000 EUR za razdoblje od 1. siječnja 2024. do 31. prosinca 2027.

3. Zbroj sredstava stavljenih na raspolaganje na temelju stavaka 1. i 2. ne smije premašiti 50 000 000 000 EUR za razdoblje od 2024. do 2027.

4. Dodatni doprinosi za financiranje potpore iz stavka 1. ovog članka mogu se pružati u skladu s člankom 7.

5. Sredstva iz stavka 1., prvog podstavka, točke (d) i stavka 4. mogu se upotrijebiti za tehničku i administrativnu pomoć za provedbu Instrumenta, kao što su pripremne aktivnosti, aktivnosti praćenja, kontrole, revizije i evaluacije, koje su potrebne za upravljanje Instrumentom i ostvarivanje njegovih ciljeva, posebno za studije, sastanke stručnjaka, savjetovanja s ukrajinskim nadležnim tijelima, konferencije, savjetovanja s dionicima, aktivnosti informiranja i komunikacije, među ostalim uključive aktivnosti informiranja i institucijsko priopćavanje političkih prioriteta Unije, u mjeri u kojoj su povezani s ciljevima ove Uredbe, troškove povezane s informatičkim mrežama, posebno za obradu i razmjenu informacija, institucijske alate informacijske tehnologije i sve druge troškove tehničke i administrativne pomoći koje Komisija snosi za upravljanje Instrumentom i troškove Instrumenta u sjedištu i delegacijama Unije. Troškovi mogu obuhvaćati i troškove drugih popratnih aktivnosti, kao što su kontrola kvalitete i praćenje projekata na terenu, kao i troškove istorazinskih savjetovanja i stručnjaka za ocjenu i provedbu reformi i ulaganja.

6. Sredstva koja nisu dodijeljena ili upotrijebljena za rashode iz stavka 1. prvog podstavka točke (d) ovog članka i članka 23. stavljaju se na raspolaganje za druge rashode poslovanja iz stavka 1. ovog članka, ne dovodeći u pitanje ovlasti proračunskog tijela i podložno trećem podstavku stavka 1. ovog članka.

Članak 7.

Dodatna financijska sredstva za Instrument

1. Države članice, treće zemlje, međunarodne organizacije, međunarodne financijske institucije ili drugi izvori mogu pružiti dodatne financijske doprinose Instrumentu, a da pritom nisu obvezani okvirnom raspodjelom iz članka 6. stavka 1. Ti doprinosi čine vanjske namjenske prihode u smislu članka 21. stavka 2. točke (a) podtočke ii. i točaka (d) i (e) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.

Sredstvima iz članka 6. ove Uredbe dodat će se dodatni iznosi primljeni kao vanjski namjenski prihodi u smislu članka 21. stavka 5. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 na temelju relevantnih pravnih akata Unije.

2. Doprinosi iz stavka 1. ovog članka provode se u skladu s istim pravilima i uvjetima kao iznos iz članka 6. stavka 1.

3. Doprinosi Jamstvu za Ukrajinu i financijskim instrumentima iz poglavlja IV. daju se u skladu s člankom 29.

Članak 8.

Provedba i oblici financiranja sredstvima Unije

1. Instrument se provodi u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046 u okviru izravnog upravljanja ili neizravnog upravljanja s bilo kojim od subjekata iz članka 62. stavka 1. prvog podstavka točke (c) te uredbe.

2. Financiranje sredstvima Unije može se pružiti u bilo kojem od oblika utvrđenih u Uredbi (EU, Euratom) 2018/1046, posebno u obliku bespovratnih sredstava, nagrada, nabave, proračunske potpore, financijskih instrumenata, proračunskih jamstava, operacija mješovitog financiranja i financijske pomoći.

3. Financijski instrumenti, proračunska jamstva i operacije mješovitog financiranja u kojima se kombinira potpora iz financijskih instrumenata ili proračunskih jamstava u okviru Instrumenta provode se u skladu s načelima utvrđenima u glavi X., a posebno s člankom 208. i člankom 209. stavcima 1., 2. i 4. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046. Ovisno o potrebnoj operativnoj i financijskoj sposobnosti, partner za proračunsko jamstvo ili ovlašten subjekt koji provodi financijske instrumente može biti Grupa EIB-a, multilateralna europska financijska institucija, kao što je EBRD, ili bilateralna europska financijska institucija, kao što su razvojne banke ili Grupa Svjetske banke. Kad god je to moguće, neeuropske multilateralne financijske institucije mogu sudjelovati u Instrumentu putem zajedničkih operacija s europskim financijskim institucijama. Provedba financijskih instrumenata, proračunskih jamstava i operacija mješovitog financiranja u okviru Instrumenta može se dopuniti dodatnim oblicima financijske potpore država članica ili trećih strana.

Članak 9.

Okvirni sporazum

1. Komisija za provedbu Instrumenta s Ukrajinom sklapa okvirni sporazum („Okvirni sporazum”) kojim se utvrđuju posebni aranžmani za upravljanje, kontrolu, nadzor, praćenje, evaluaciju, izvješćivanje i reviziju sredstava u okviru Instrumenta, uključujući izbjegavanje dvostrukog financiranja, te za sprečavanje, otkrivanje, istraživanje i ispravljanje nepravilnosti, prijevара, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti koja utječe na financijske interese Unije i sukoba interesa, uključujući djelotvornu istragu i progon kaznenih djela koja utječu na sredstva koja se pružaju u okviru Instrumenta. Okvirni sporazum dopunjuje se sporazumima o financiranju iz članka 10. i sporazumom o zajmu iz članka 22., u kojima se utvrđuju posebne odredbe za upravljanje i provedbu financiranja u okviru Instrumenta. Okvirni sporazum, uključujući svu povezanu dokumentaciju, istodobno se i bez odgode stavlja na raspolaganje Europskom parlamentu i Vijeću na zahtjev.
2. Osim prijelaznog financiranja iz članka 25., financiranje se Ukrajini odobrava tek nakon stupanja na snagu Okvirnog sporazuma i primjenjivih sporazuma o financiranju i zajmu.
3. Okvirnim sporazumom, sporazumima o financiranju i sporazumom o zajmu sklopljenima s Ukrajinom kao cjelinom te ugovorima i sporazumima potpisanim s osobama ili subjektima koji primaju sredstva Unije osigurava se da se obveze utvrđene u članku 129. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 ispune.
4. Okvirnim sporazumom osigurava se predanost Ukrajine postizanju visoke razine zaštite financijskih interesa Unije i njime se utvrđuju detaljne odredbe koje se posebno odnose na:
 - (a) predanost Ukrajine da odlučno napreduje u smjeru čvrstog okvira za borbu protiv prijevара i uspostavi učinkovitije i djelotvornije sustave unutarnje kontrole, uključujući primjerene mehanizme za zaštitu zviždača te primjerene mehanizme i mjere za djelotvorno sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje nepravilnosti, prijevара, korupcije i sukoba interesa, kao i za podupiranje napora u svrhu deoligarhizacije i jačanje borbe protiv pranja novca, organiziranoga kriminala, zloupotrebe javnih sredstava, financiranja terorizma, izbjegavanja plaćanja poreza, poreznih prijevара ili utaje poreza te drugih nezakonitih aktivnosti koje utječu na sredstva dodijeljena u okviru Instrumenta;
 - (b) aktivnosti povezane s kontrolom, nadzorom, praćenjem, evaluacijom, izvješćivanjem i revizijom financiranja sredstvima Unije u okviru Instrumenta, te s otkrivanjem, istragama, kaznenim progonom, mjerama za borbu protiv prijevара i suradnjom, uključujući uzajamnu pravnu pomoć u kaznenim stvarima i izručenju;
 - (c) kontrolne zahtjeve u pogledu oslobađanja financijskih sredstava u okviru Instrumenta Ukrajini;
 - (d) pravila o porezima, pristojbama i davanjima u skladu s člankom 27. stavcima 9. i 10. Uredbe (EU) 2021/947;
 - (e) priznavanje odgovornosti Revizijskog odbora iz članka 36. i načine suradnje Ukrajine s njim;
 - (f) obvezu osoba ili subjekata koji provode sredstva Unije u okviru Instrumenta da bez odgode obavijeste Revizijski odbor, Komisiju, OLAF i, ako je primjenjivo, EPPO o sumnjivim ili stvarnim slučajevima nepravilnosti, prijevара, korupcije i sukoba interesa te o drugim nezakonitim aktivnostima koje utječu na sredstva dodijeljena u okviru Instrumenta i o daljnjem postupanju u vezi s njima;
 - (g) pravo Komisije da prati aktivnosti na temelju Instrumenta koje provode ukrajinska nadležna tijela tijekom cijelog projektnog ciklusa, uključujući postupke odabira projekata i dodjele projekata, među ostalim za javnu nabavu, da sudjeluje u takvim aktivnostima kao promatrač, prema potrebi, i da daje preporuke za poboljšanje tih aktivnosti i zalaganje ukrajinskih nadležnih tijela da što bolje provode te preporuke Komisije i izvješćuju o toj provedbi;
 - (h) obveze iz članka 35. stavka 2., uključujući precizna pravila i vremenski okvir u skladu s kojima Ukrajina prikuplja podatke, a Komisija, OLAF, Europski revizorski sud i, ako je primjenjivo, (EPPO ostvaruju pristup tim podacima;

- (i) obvezu Ukrajine da Komisiji elektroničkim putem dostavlja podatke iz članka 27.;
- (j) obveze iz članka 43. stavka 2. o komunikacijskim aktivnostima i vidljivosti financiranja Unije.

Članak 10.

Sporazumi o financiranju

1. Sporazumi o financiranju sklapaju se za poglavlja III. i V. U njima se utvrđuju odgovornosti i obveze Ukrajine pri provedbi sredstava Unije, uključujući obveze utvrđene u članku 129. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046. U njima se utvrđuju i uvjeti za isplatu bespovratne financijske potpore, među ostalim u vezi s provedbom Okvirnog sporazuma, uključujući sustave unutarnje kontrole iz članka 9. stavka 4. točaka (a) i (c). U sporazumima o financiranju utvrđuju se i prava i obveze Unije. Istodobno su, na zahtjev, dostupni Europskom parlamentu i Vijeću.
2. Sporazumi o financiranju uključuju pravila za izvješćivanje Komisije o provedbi aktivnosti i o tome jesu li ispunjeni uvjeti iz članka 16. stavka 2.

Članak 11.

Pravila o prihvatljivosti osoba i subjekata, o podrijetlu robe i materijala te o ograničenjima u okviru Instrumenta

1. Sudjelovanje u postupcima javne nabave i dodjele bespovratnih sredstava i nagrada za aktivnosti koje se financiraju na temelju Instrumenta otvoreno je za međunarodne i regionalne organizacije i sve fizičke osobe koje su državljani ili pravne osobe koje imaju stvarni poslovni nastan u:
 - (a) državama članicama, Ukrajini, partnerima sa Zapadnog Balkana, Gruziji i Moldovi te ugovornim strankama Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru;
 - (b) zemljama koje Ukrajini pružaju razinu potpore koja je usporediva s onom koju pruža Unija uzimajući u obzir veličinu njihova gospodarstva i za koje je Komisija utvrdila uzajamni pristup vanjskoj pomoći u Ukrajini.
2. Recipročni pristup iz stavka 1. točke (b) može se odobriti na ograničeno razdoblje od najmanje godinu dana ako neka zemlja prizna prihvatljivost na ravnopravnoj osnovi subjektima iz Unije i iz zemalja koje su prihvatljive u okviru Instrumenta.

Komisija provedbenim aktima odlučuje o recipročnom pristupu nakon savjetovanja s Ukrajinom. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 42.

3. Sva roba i materijali koji se financiraju i nabavljaju u okviru Instrumenta potječu iz bilo koje zemlje iz stavka 1. točaka (a) i (b), osim ako se ta roba i materijali ne mogu nabavljati pod razumnim uvjetima ni u jednoj od tih zemalja. Uz to, primjenjuju se pravila o ograničenjima iz stavka 7. Komisija u godišnjem izvješću iz članka 39. stavka 4. navodi informacije o provedbi ovog stavka.
4. Pravila o prihvatljivosti utvrđena u ovom članku ne primjenjuju se na, niti se njima stvaraju ograničenja u pogledu državljanstva za fizičke osobe koje je zaposlio prihvatljivi ugovaratelj ili su na drugi način zakonito ugovorno vezane uz takvog ugovaratelja ili, ako je primjenjivo, podugovaratelja, osim ako se ograničenja u pogledu državljanstva temelje na pravilima iz stavka 7.
5. Za aktivnosti koje se sufinanciraju sa subjektom ili provode uz izravno ili neizravno upravljanje sa subjektima iz članka 62. stavka 1. prvog podstavka točke (c) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 ili za aktivnosti koje provode ukrajinski subjekti na temelju poglavlja III. ove Uredbe, pravila o prihvatljivosti za te subjekte ili za Ukrajinu primjenjuju se uz pravila utvrđena u ovom članku, uključujući, ako je primjenjivo, ograničenja koja se predviđena u stavku 7. ovog članka i na odgovarajući način odražena u sporazumima o financiranju i ugovornim dokumentima potpisanim s tim subjektima.

6. Ako se dodatni doprinosi pružaju u skladu s člankom 7. u obliku vanjskih namjenskih prihoda, pravila o prihvatljivosti iz sporazuma s osobom koja pruža dodatni doprinos primjenjuju se uz pravila o ograničenjima predviđenima u stavku 7. ovog članka.

7. Pravila o prihvatljivosti i pravila o podrijetlu robe i materijala kako su utvrđena u stavcima 1. i 3. te pravila o državljanstvu fizičkih osoba kako su utvrđena u stavku 4. mogu se ograničiti s obzirom na državljanstvo, zemljopisnu lokaciju ili prirodu pravnih subjekata koji sudjeluju u postupcima nabave, kao i s obzirom na zemljopisno podrijetlo robe i materijala, u sljedećim slučajevima:

- (a) ako se takva ograničenja zahtijevaju zbog posebne prirode ili ciljeva aktivnosti ili posebnog postupka dodjele ili ako su ta ograničenja potrebna za djelotvornu provedbu aktivnosti;
- (b) ako aktivnost ili posebni postupci dodjele utječu na sigurnost ili javni poredak, posebno u pogledu strateške imovine i interesa Unije, njezinih država članica ili Ukrajine, uključujući zaštitu cjelovitosti digitalne infrastrukture, komunikacijskih i informacijskih sustava i povezanih lanaca opskrbe.

8. Podnositelji zahtjeva i kandidati iz zemalja koje nisu prihvatljive mogu se prihvatiti kao prihvatljivi u hitnim slučajevima ili u slučaju nedostupnosti usluga na tržištima dotičnih zemalja ili područja, ili u drugim valjano opravdanim slučajevima u kojima bi primjena pravila o prihvatljivosti onemogućila ili izuzetno otežala provedbu aktivnosti.

Članak 12.

Prijenosi, godišnji obroci, odobrena sredstva za preuzimanje obveza, viškovi iz proračunskog jamstva, otplate i prihodi ostvareni financijskim instrumentima

1. Odstupajući od članka 12. stavka 4. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, neiskorištena odobrena sredstva za preuzimanje obveza i za plaćanje u okviru Instrumenta automatski se prenose i u pogledu njih mogu se preuzimati obveze odnosno izvršavati isplate do 31. prosinca sljedeće financijske godine. U sljedećoj financijskoj godini najprije se troši preneseni iznos.

2. Komisija Europskom parlamentu i Vijeću dostavlja informacije o prenesenim odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza, uključujući relevantne iznose, u skladu s člankom 12. stavkom 6. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.

3. Odstupajući od članka 15. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, odobrena sredstva za preuzimanje obveza koja odgovaraju iznosu opozivâ zbog potpunog ili djelomičnog neprovođenja aktivnosti u okviru Instrumenta ponovno se stavljaju na raspolaganje u izvornoj proračunskoj liniji.

4. Odstupajući od članka 209. stavka 3. prvog, drugog i četvrtog podstavka Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, svi prihodi i otplate iz financijskih instrumenata uspostavljenih na temelju ove Uredbe čine unutarnje namjenske prihode u smislu članka 21. stavka 5. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 za Instrument ili program koji ga naslijedi.

5. Odstupajući od članka 213. stavka 4. točke (a) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, svaki višak rezervacija namijenjen Jamstvu za Ukrajinu čini unutarnje namjenske prihode u smislu članka 21. stavka 5. te uredbe za Instrument ili program koji ga naslijedi.

6. Proračunske obveze za aktivnosti koje traju dulje od jedne financijske godine mogu se rasporediti tijekom nekoliko godina u godišnje obroke, u skladu s člankom 112. stavkom 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.

Članak 114. stavak 2. treći podstavak Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 ne primjenjuje se na aktivnosti iz prvog podstavka ovog stavka.

Članak 13.**Iznimno financiranje**

1. U opravdanim iznimnim okolnostima, posebno ako u slučaju znatne eskalacije rata Ukrajina ne može ispuniti uvjete za oblike potpore predviđene u ovoj Uredbi, Instrumentom se Ukrajini može omogućiti iznimno financiranje kako bi se održala njezina makrofinancijska stabilnost i potaknulo postizanje ciljeva utvrđenih u članku 3. Takvo iznimno financiranje odobrava se za pojedinačna razdoblja u trajanju do tri mjeseca i prestaje čim ispunjavanje uvjeta ponovno postane moguće. Financiranje na temelju ovog članka može se odobriti povrh i tijekom istog razdoblja iznimnog prijelaznog financiranja odobrenog na temelju članka 25.
2. Za potrebe stavka 1., ako Komisija utvrdi da Ukrajina zbog takvih opravdanih iznimnih okolnosti ne može ispuniti uvjete za potporu predviđene u ovoj Uredbi, ona može Vijeću podnijeti prijedlog provedbene odluke o omogućivanju iznimnog financiranja Ukrajini u okviru Instrumenta. Vijeće djeluje, u pravilu, u roku od mjesec dana od primitka prijedloga Komisije.
3. Iznimno financiranje podliježe preduvjetu utvrđenom u članku 5. stavku 1. i financira se u okviru sredstava iz članka 6. stavka 1. prvog podstavka točke (a) i članka 6. stavka 2.
4. Provedbenom odlukom iz stavka 2. utvrđuju se revizija, kontrola, praćenje i pravila o izvješćivanju te uvjeti i modaliteti iznimnog financiranja.

POGLAVLJE III.**I. STUP: UKRAJINSKI PLAN****Članak 14.****Izrada i podnošenje Ukrajinskog plana**

1. Kako bi primala potporu u okviru Instrumenta, Ukrajina izrađuje i Komisiji podnosi Ukrajinski plan („Ukrajinski plan“).
2. Ukrajinski plan izrađuje vlada Ukrajine uz odgovarajuće sudjelovanje Vrhovne rade u skladu s ustavnim poretком Ukrajine. Ukrajina nastoji Komisiji dostaviti Ukrajinski plan do 2. svibnja 2024. Ukrajina može Komisiji podnijeti nacrt Ukrajinskog plana. Komisija dijeli taj nacrt istodobno s Europskim parlamentom i Vijećem.
3. Pri izradi Ukrajinskog plana u skladu s člankom 17. Ukrajina posebno vodi računa o stanju u svojim regionalnim, lokalnim i urbanim područjima, uzimajući u obzir njihove posebne potrebe za oporavkom i obnovom, reformom, modernizacijom i decentralizacijom.
4. Ukrajinski plan izrađuje se i provodi uz savjetovanje s regionalnim, lokalnim, gradskim i drugim javnim tijelima, kao i sa socijalnim partnerima i organizacijama civilnog društva, u skladu s načelom višerazinskog upravljanja i uzimajući u obzir pristup odozdo prema gore. Usto, u skladu sa svojim nacionalnim pravnim okvirom, Ukrajina osigurava da Vrhovna rada ima svoju ulogu u provedbi Ukrajinskog plana na propisno informiran način, u skladu sa svojim ovlastima, uključujući svoju zakonodavnom ovlasti, ovlasti odobravanja državnog proračuna i nadzora nad njegovim izvršenjem te ovlasti nadgledanja izvršne vlasti.

Članak 15.**Odnos između Ukrajinskog plana i stupova Instrumenta**

1. Ukrajinskim planom osigurava se sveobuhvatan okvir za postizanje ciljeva utvrđenih u članku 3.
2. Ukrajinski plan predstavlja osnova za potporu koja se pruža u okviru I. stupa Instrumenta kako je utvrđeno u članku 1. stavku 2. točki (a) i kako je navedeno u ovom poglavlju. Potpora koja se pruža u okviru II. i III. stupa Instrumenta mora biti koherentna i izbjegavati preklapanja s potporom koja se pruža u okviru I. stupa obuhvaćenom Ukrajinskim planom te se posebno vodi načelima utvrđenima u članku 16.

*Članak 16.***Načela financiranja u okviru Ukrajinskog plana**

1. U Ukrajinskom planu utvrđuje se ukrajinski program reformi i ulaganja, integriran u okvir ekonomske i fiskalne politike, usmjeren na postizanje općih i posebnih ciljeva utvrđenih u članku 3. Ukrajinski plan sadržava mjere za provedbu reformi i javnih ulaganja u obliku sveobuhvatnog i koherentnog paketa, koji može uključivati i javne programe čiji je cilj poticanje privatnih ulaganja. Ukrajinskim planom utvrđuju se kvalitativni i kvantitativni koraci kako su navedeni u stavku 2. ovog članka, koji su u slučaju reformi i ulaganja mjerljivi.
2. Iz Instrumenta se pruža financiranje u okviru ovog poglavlja nakon što se na zadovoljavajući način ispuni preduvjet utvrđen u članku 5. stavku 1. kao i uvjeti utvrđeni u Ukrajinskom planu u obliku kvalitativnih ili kvantitativnih koraka. Takvi uvjeti odražavaju različite ciljeve Instrumenta kako su utvrđeni u članku 3., i uključuju uvjete povezane s ključnim zahtjevima, kao što su održavanje gospodarske i financijske stabilnosti, nadzor proračuna i upravljanje javnim financijama te uvjeti povezani s provedbom reformi i ulaganja utvrđenih u Ukrajinskom planu.
3. Uvjeti iz stavka 2. ovog članka odražavaju iznose iz članka 6. stavka 1. podstavka prvog točke (a) i članka 6. stavka 2. te relevantne doprinose iz stavka 4. tog članka.
4. Iznos istovrijedan s najmanje 20 % bespovratne financijske potpore iz članka 6. stavka 1. prvog podstavka točke (a) dodjeljuje se za potrebe oporavka, obnove i modernizacije ukrajinskih podnacionalnih tijela, posebno lokalne samouprave, u skladu s člankom 17.
5. Iznimno, mjere započete od 1. siječnja 2023. nadalje prihvatljive su pod uvjetom da su u skladu sa zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi. Te su mjere propisno opravdane i pravilno dokumentirane.
6. Ukrajinski plan doprinosi i u skladu je s relevantnim prioritetima reformi utvrđenima u kontekstu puta Ukrajine prema pristupanju, kako je navedeno u mišljenju Komisije o zahtjevu Ukrajine za članstvo u Uniji („mišljenje Komisije“) i analitičkom izvješću nastavno na to mišljenje („analitičko izvješće“), redovitom izvješću Komisije o proširenju i naknadnim zaključcima Vijeća te u Sporazumu o pridruživanju uključujući područje produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine. Također doprinosi i u skladu je s nacionalno utvrđenim doprinosom Ukrajine u okviru Pariškog sporazuma, obvezama Ukrajine u okviru Konvencije Ujedinjenih naroda o biološkoj raznolikosti i, ako je dostupan, s nacionalnim energetske i klimatskim planom Ukrajine.
7. Ukrajinski plan poštuje opća načela utvrđena u članku 4.

*Članak 17.***Sadržaj Ukrajinskog plana**

1. U Ukrajinskom planu posebno se utvrđuju sljedeći elementi, koji su obrazloženi i potkrijepljeni dokazima:
 - (a) mjere koje predstavljaju na potrebama temeljen, koherentan, sveobuhvatan i primjereno uravnotežen odgovor na ciljeve utvrđene u članku 3., uključujući strukturne reforme i mjere za promicanje konvergencije s Unijom, za jačanje vladavine prava, demokracije i poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda, kao i primjenu uvjeta iz članka 16. stavka 2., kako bi se Ukrajinskim planom u cjelini povećala stopa rasta ukrajinskog gospodarstva, smanjile gospodarske i socijalne nejednakosti i osigurao napredak Ukrajine prema socijalnim, gospodarskim i okolišnim standardima Unije;
 - (b) objašnjenje o tome na koji način Ukrajinski plan doprinosi rješavanju relevantnih izazova, utvrđenih u kontekstu pristupnog puta Ukrajine, kako je navedeno u mišljenju Komisije i analitičkom izvješću te u Sporazumu o pridruživanju uključujući područje produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine, i kako je s tim u skladu;

- (c) objašnjenje usklađenosti Ukrajinskog plana i njegovih mjera s općim načelima iz članka 4., kao i sa zahtjevima, planovima i programima iz članka 16.;
- (d) okvirni vremenski raspored te predviđeni kvalitativni i kvantitativni koraci, koji su u slučaju reformi i ulaganja mjerljivi, a koje treba provesti do 31. prosinca 2027.;
- (e) aranžmani za djelotvornu provedbu i praćenje te izvješćivanje o Ukrajinskom planu od strane Ukrajine, uključujući predložene kvalitativne i kvantitativne korake, koji su u slučaju reformi i ulaganja mjerljivi, te povezane pokazatelje, kao i za odgovarajuće sudjelovanje Vrhovne rade;
- (f) objašnjenje načina na koji Ukrajinski plan odgovara potrebama oporavka, ponovne izgradnje, obnove i modernizacije u ukrajinskim regijama i općinama koje proizlaze iz agresivnog rata Rusije, i na koji se Ukrajinskim planom jača njihov uključiv i održiv gospodarski, socijalni, okolišni i teritorijalni razvoj, pojačava socijalna kohezija te podupire decentralizacijska reforma u cijeloj Ukrajini i konvergencija prema standardima Unije; tim se objašnjenjem uzimaju u obzir ovlasti, zadaće i odgovornosti dodijeljene različitim razinama vlasti;
- (g) objašnjenje metodologije i postupaka koji se upotrebljavaju za odabir i provedbu projekata, kao i mehanizama za uključivanje podnacionalnih tijela, posebno općina, kao i organizacija civilnog društva, u donošenje odluka o korištenju potpore za proces obnove na lokalnoj razini i u postupak demokratskog nadzora, a posebno pravodoban i jednak pristup informacijama i sredstvima za relevantna podnacionalna tijela, uključujući metodologiju za praćenje povezanih rashoda;
- (h) objašnjenje načina na koji se Ukrajinskim planom osigurava da projekti obnove koje odaberu i provode ta podnacionalna tijela čine adekvatno velik udio potpore; tim objašnjenjem obuhvaćena su i bratimljenja (twinning) i partnerstva među gradovima, kao i istorazinska suradnja i programi uključeni u partnerstva između gradova i regija iz Unije i gradova i regija u Ukrajini, ako je relevantno;
- (i) za izradu i provedbu Ukrajinskog plana, detaljno objašnjenje postupka savjetovanja, provedenog u skladu s nacionalnim pravnim okvirom, i sudjelovanja i planiranog savjetovanja Vrhovne rade tijekom provedbe, kao i relevantnih dionika, uključujući lokalna i regionalna tijela i predstavnička tijela, socijalne partnere i organizacije civilnog društva, te kako se doprinos tih dionika odražava u Ukrajinskom planu;
- (j) objašnjenje razmjera očekivanog doprinosa mjera iz Ukrajinskog plana sljedećem:
 - i. klimatskim i okolišnim ciljevima, uključujući očuvanje bioraznolikosti, posebno onim mjerama povezanim s relevantnim inicijativama i reformama te načinu na koji se osigurava usklađenost s načelom „ne nanosi bitnu štetu” u mjeri u kojoj je to moguće u kontekstu rata ili poslijeratnog oporavka i obnove;
 - ii. promicanju vladavine prava;
 - iii. socijalnim ciljevima, među ostalim uključivanju skupina u ranjivom položaju, i osiguravanju najboljih interesa djece; i
 - iv. rodnoj ravnopravnosti i osnaživanju žena i djevojčica te promicanju prava žena i djevojčica;
- (k) detaljno objašnjenje ukrajinskog sustava i planiranih mjera za djelotvorno sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje nepravilnosti, prijevara, korupcije, uključujući korupciju na visokoj razini, ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti koja utječe na financijske interese Unije, i sukoba interesa, te za djelotvornu istragu i progon kaznenih djela koja utječu na sredstva stavljena na raspolaganje u okviru Instrumenta, te aranžmana čiji je cilj izbjegavanje dvostrukog financiranja iz Instrumenta i drugih programa Unije ili donatora te osiguravanje brze pravosudne suradnje s nadležnim tijelima Unije i njezinih država članica;
- (l) objašnjenje o tome na koji se način Ukrajinskim planom osigurava da drugi donatori mogu doprinijeti potpori njegovih mjera;
- (m) sve ostale relevantne informacije.

2. Ukrajinski plan temelji se na rezultatima i učinku te uključuje mjerljive pokazatelje, kao što su ključni pokazatelji uspješnosti, ako je primjenjivo za ocjenu napretka u ostvarivanju općih i posebnih ciljeva iz članka 3.

Članak 18.

Komisijina ocjena Ukrajinskog plana

1. Komisija bez nepotrebne odgode ocjenjuje relevantnost, sveobuhvatnost i primjerenost Ukrajinskog plana ili, ako je primjenjivo, izmjene Ukrajinskog plana iz članka 20. te podnosi prijedlog provedbene odluke Vijeća u skladu s člankom 19. stavkom 1. Pri provedbi te ocjene Komisija blisko surađuje s Ukrajinom i međunarodnim partnerima koji doprinose njenoj provedbi. Komisija može iznijeti primjedbe, zatražiti dodatne informacije ili zahtijevati da Ukrajina izmijeni nacrt Ukrajinskog plana iz članka 14. stavka 2.

2. Pri ocjeni Ukrajinskog plana i određivanju iznosa koji će se Ukrajini dodijeliti Komisija uzima u obzir relevantne dostupne analitičke informacije o Ukrajini, uključujući njezino makroekonomsko stanje i održivost duga, obrazloženje i elemente koje je Ukrajina dostavila u skladu s člankom 17. stavkom 1., te sve ostale relevantne informacije kao što su osobito informacije navedene u članku 16. stavku 6.

3. U svojoj procjeni Komisija uzima u obzir sljedeće kriterije:

- (a) predstavlja li Ukrajinski plan na potrebama temeljen, koherentan, sveobuhvatan i primjereno uravnotežen odgovor na ciljeve utvrđene u članku 3., uključujući strukturne reforme i mjere za promicanje konvergencije s Unijom, za jačanje vladavine prava, demokracije, poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda, kao i primjenu uvjeta iz članka 16. stavka 2., kako bi se Ukrajinskim planom u cjelini povećala stopa rasta ukrajinskog gospodarstva, smanjile gospodarske i socijalne nejednakosti i osigurao napredak Ukrajine prema socijalnim, gospodarskim i okolišnim standardima Unije;
- (b) doprinosi li Ukrajinski plan suočavanju s relevantnim izazovima, utvrđenim u kontekstu pristupnog puta Ukrajine, kako je navedeno u mišljenju Komisije i analitičkom izvješću te u Sporazumu o pridruživanju uključujući područje produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine, i je li s tim u skladu;
- (c) jesu li Ukrajinski plan i njegove mjere u skladu s općim načelima iz članka 4., kao i sa zahtjevima, planovima i programima iz članka 16.;
- (d) odgovara li Ukrajinski plan potrebama oporavka, ponovne izgradnje, obnove i modernizacije, koje proizlaze iz agresivnog rata Rusije u ukrajinskim regijama i općinama, i time jača njihov uključiv i održiv gospodarski, socijalni, okolišni i teritorijalni razvoj, pojačava socijalna kohezija te podupire decentralizacijska reforma u cijeloj Ukrajini i konvergencija prema standardima Unije; uzimaju li se u obzir ovlasti, zadaće i odgovornosti dodijeljene različitim razinama vlasti; jesu li metodologija i postupci, koji se upotrebljavaju za odabir i provedbu projekata, kao i mehanizmi za uključivanje podnacionalnih tijela, posebno općina, kao i organizacija civilnog društva, u donošenje odluka o korištenju potpore za proces obnove na lokalnoj razini i u postupak demokratskog nadzora, a posebno pravodoban i jednak pristup informacijama i sredstvima za relevantna podnacionalna tijela, primjereni; je li metodologija za praćenje povezanih rashoda za projekte obnove, koje odaberu i provode ta podnacionalna tijela, primjerena te čine li takvi projekti adekvatno velik udio potpore;
- (e) očekuje li se da će mjere iz Ukrajinskog plana doprinijeti ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, zaštiti okoliša, uključujući očuvanje bioraznolikosti, i zelenoj tranziciji, ili suočavanju s izazovima koji iz toga proizlaze; jesu li mjere navedene u Ukrajinskom planu u skladu s načelom „ne nanosi bitnu štetu” u mjeri u kojoj je to moguće, u kontekstu rata ili poslijeratnog oporavka i obnove;
- (f) očekuje li se da će mjere iz Ukrajinskog plana doprinijeti promicanju vladavine prava;

- (g) očekuje li se da će mjere iz Ukrajinskog plana doprinijeti socijalnim ciljevima, među ostalim uključivanju skupina u ranjivom položaju i osiguravanju najboljih interesa djece;
 - (h) očekuje li se da će mjere iz Ukrajinskog plana promicati rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena i djevojčica;
 - (i) očekuje li se da će aranžmani koje je Ukrajina predložila osigurati djelotvornu provedbu i praćenje te izvješćivanje o Ukrajinskom planu i svim njegovim ažuriranjima, posebno odgovarajuće sudjelovanje Vrhovne rade, uključujući mjerljive kvalitativne i kvantitativne korake te povezane pokazatelje;
 - (j) očekuje li se da će aranžman koje je Ukrajina predložila djelotvorno osigurati prikladnu razinu zaštite financijskih interesa Unije, posebno sprečavanjem, otkrivanjem i ispravljanjem nepravilnosti, prijevara, svih oblika korupcije, uključujući korupciju na visokoj razini, sukoba interesa, ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti koja utječe na financijske interese Unije; očekuje li se da će predloženi aranžmani podržati djelotvornu istraga i progon kaznenih djela koja utječu na sredstva stavljena na raspolaganje u okviru Instrumenta, i osigurati brzu pravosudnu suradnju s nadležnim tijelima Unije i njezinih država članica; očekuje li se da će aranžmani koje je predložila Ukrajina omogućiti da se izbjegne dvostruko financiranje iz Instrumenta i drugih programa Unije kao i drugih donatora.
 - (k) je li održano propisno savjetovanje s Vrhovnom radom i uzimaju li se Ukrajinskim planom u obzir, ako je primjereno, doprinosi dionika, uključujući lokalna i regionalna tijela i predstavnička tijela, socijalne partnere i organizacije civilnog društva, u skladu s nacionalnim pravnim okvirom.
 - (l) osigurava li se Ukrajinskim planom da drugi donatori mogu podržati njegove ciljeve.
4. Za potrebe ocjene Ukrajinskog plana, koji je podnijela Ukrajina, Komisiji mogu pomagati stručnjaci.

Članak 19.

Provedbena odluka Vijeća

1. U slučaju pozitivne ocjene, Vijeće na prijedlog Komisije provedbenom odlukom odobrava ocjenu Ukrajinskog plana, koji je Ukrajina podnijela u skladu s člankom 14. stavkom 2. ili, ako je primjenjivo, njegovu izmjenu podnesenu u skladu s člankom 20. stavkom 1. ili 2. Vijeće djeluje, u pravilu, u roku od mjesec dana od primitka prijedloga Komisije. Vijeće može, odlučujući kvalificiranom većinom, izmijeniti prijedlog Komisije i provedbenom odlukom donijeti izmijenjeni prijedlog.
2. U Komisijinu prijedlogu provedbene odluke Vijeća utvrđuju se, za dio koji će se financirati iz Instrumenta:
 - (a) reforme i ulaganja koje Ukrajina treba provesti, uvjeti utvrđeni u Ukrajinskom planu, uključujući one u obliku mjerljivih kvalitativnih i kvantitativnih koraka koji odgovaraju povezanim reformama i ulaganjima, kako su navedeni u članku 16. stavku 2., uključujući okvirni vremenski raspored;
 - (b) ukupni i godišnji maksimalni iznosi bespovratne financijske potpore i ukupni i godišnji okvirni maksimalni iznosi potpore u obliku zajma iz članka 6. stavka 1. prvog podstavka točke (a) i članka 6. stavka 2. te relevantni doprinosi u skladu sa stavkom 4. tog članka;
 - (c) obroci, strukturirani u skladu s člankom 16. stavkom 2. i točkom (b) ovog stavka, za isplatu nakon što Ukrajina u zadovoljavajućoj mjeri ispuni relevantne kvalitativne i kvantitativne korake utvrđene u vezi s provedbom Ukrajinskog plana;
 - (d) predviđeni vremenski raspored isplate potpore i raspored njezina plaćanja;
 - (e) iznos potpore u obliku zajma za plaćanje u obliku pretfinanciranja u skladu s člankom 24.;
 - (f) rok, koji ističe najkasnije 31. prosinca 2027., do kojeg konačni kvalitativni i kvantitativni koraci i za projekte ulaganja i za reforme moraju biti dovršeni;

- (g) aranžmani i vremenski raspored za praćenje i provedbu Ukrajinskog plana, uključujući odgovarajuće sudjelovanje Vrhovne rade kao i, ako je relevantno, mjere potrebne za usklađivanje s člankom 35.;
- (h) pokazatelji za ocjenu napretka u ostvarivanju općih i posebnih ciljeva iz članka 3.;
- (i) aranžmani kojima se Komisiji odobrava potpun pristup osnovnim relevantnim podacima;
- (j) informacije o stvarnim i planiranim doprinosima drugih donatora i objašnjenje koordinacijskih mjera u izradi i provedbi Ukrajinskog plana kojima bi se osiguralo postizanje njegovih ciljeva;
- (k) analiza učinka Ukrajinskog plana na makroekonomsko stanje, uzimajući u obzir održivost duga Ukrajine.

Članak 20.

Izmjene Ukrajinskog plana

1. Ako Ukrajina zbog objektivnih okolnosti više ne može djelomično ili u cijelosti ostvariti Ukrajinski plan, uključujući relevantne kvalitativne i kvantitativne korake, ukrajinska tijela, nakon savjetovanja s Vrhovnom radom, kad god je relevantno, mogu predložiti izmjene Ukrajinskog plana.
2. Komisija može, u dogovoru s Ukrajinom, podnijeti prijedlog za izmjenu provedbene odluke Vijeća iz članka 19. stavka 1., posebice kako bi se uzele u obzir promjene okolnosti koje omogućavaju povećanje ambicioznosti ili promjena raspoloživih iznosa, posebno zbog dodatnih doprinosa država članica ili iz drugih izvora, kako su navedeni u članku 6. stavku 4. Vijeće može zahtijevati od Komisije da procjeni jesu li ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom stavku i da, ako je primjereno, podnese odgovarajući prijedlog.
3. Ako Komisija smatra da je na temelju razloga koje je Ukrajina navela opravdano izmijeniti Ukrajinski plan, Komisija ocjenjuje izmijenjeni Ukrajinski plan u skladu s člankom 18. i bez nepotrebne odgode podnosi prijedlog izmjene provedbene odluke Vijeća iz članka 19. stavka 1. Vijeće djeluje, u pravilu, u roku od mjesec dana od primitka prijedloga Komisije. Vijeće može, odlučujući kvalificiranom većinom, izmijeniti prijedlog Komisije i provedbenom odlukom donijeti izmijenjeni prijedlog.

Članak 21.

Tablica pokazatelja za Ukrajinski plan

1. Komisija uspostavlja tablicu pokazatelja za Ukrajinski plan („tablica pokazatelja”) koji prikazuju napredak u provedbi Ukrajinskog plana.
2. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranog akta u skladu s člankom 41. radi dopune ove Uredbe određivanjem detaljnih elemenata tablice pokazatelja s ciljem prikaza napretka u provedbi Ukrajinskog plana kako je navedeno u stavku 1. ovog članka.
3. Tablica pokazatelja mora biti u funkciji do 1. siječnja 2025., a Komisija je ažurira dvaput godišnje. Tablica pokazatelja objavljuje se na internetu.

Članak 22.

Sporazum o zajmu te operacije uzimanja i davanja zajmova

1. Za potrebe financiranja potpore u okviru Instrumenta u obliku zajmova, Komisija je ovlaštena, u ime Unije, pozajmiti potrebna sredstva na tržištima kapitala ili od financijskih institucija u skladu s člankom 220.a Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.

2. Nakon donošenja provedbene odluke Vijeća iz članka 19. stavka 1. Komisija sklapa sporazum o zajmu s Ukrajinom u vezi s iznosom iz članka 6. stavka 2. Sporazumom o zajmu utvrđuju se razdoblje dostupnosti i detaljni uvjeti potpore u okviru Instrumenta u obliku zajmova, među ostalim u vezi sa sustavima unutarnje kontrole iz članka 9. stavka 4. točaka (a) i (c). Zajmovi traju najviše 35 godina. Osim elemenata utvrđenih u članku 220. stavku 5. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, sporazum o zajmu sadržava iznos pretfinanciranja i pravila o poravnanju pretfinanciranja.
3. Odstupajući od članka 31. stavka 3. Uredbe (EU) 2021/947, financijska pomoć koja se pruža Ukrajini u obliku zajmova u okviru Instrumenta ne podupire se iz Jamstva za vanjsko djelovanje.
4. Ne izdvajaju se rezervacije za zajmove na temelju ove Uredbe i, odstupajući od članka 211. stavka 1. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, ne određuje se stopa rezervacija kao postotak iznosa iz članka 6. stavka 2. ove Uredbe.
5. Sporazum o zajmu dostupan je, na zahtjev, istodobno Europskom parlamentu i Vijeću.

Članak 23.

Subvencija za troškove zaduživanja

1. Odstupajući od članka 220. stavka 5. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 i podložno dostupnosti sredstava, Instrument može snositi troškove financiranja, troškove upravljanja likvidnošću i troškove usluge za administrativne režijske troškove povezane s uzimanjem i davanjem zajmova („subvencija za troškove zaduživanja”), osim troškova povezanih s prijevremenom otplatom zajma. Za razdoblje od 1. siječnja 2024. do 31. prosinca 2027. subvencija za troškove zaduživanja pokriva se u skladu s poglavljem V.
2. Ukrajina može zatražiti subvenciju za troškove zaduživanja iz stavka 1. svake godine. Komisija može dodijeliti subvenciju za troškove zaduživanja u iznosu koji ne premašuje ograničenja odobrenih sredstava dostupnih u godišnjem proračunu.

Članak 24.

Pretfinanciranje

1. Pod uvjetom da Vijeće donese provedbenu odluku iz članka 19. stavka 1., Ukrajina može zatražiti, kao dio Ukrajinskog plana, plaćanje pretfinanciranja u iznosu do 7 % potpore u obliku zajma pružene na temelju poglavlja III.
2. Komisija može izvršiti plaćanje pretfinanciranja nakon odobrenja Ukrajinskog plana iz članka 19. i stupanja na snagu sporazuma o zajmu iz članka 22. Plaćanja se izvršavaju podložno raspoloživosti financiranja na tržištima kapitala iz članka 22. stavka 1. i ispunjenju preduvjeta iz članka 5. stavka 1.
3. Komisija odlučuje o vremenskom okviru za isplatu pretfinanciranja, koje se može isplatiti u jednoj ili više tranši.

Članak 25.

Iznimno prijelazno financiranje

1. Ne dovodeći u pitanje članak 24., ako se ne potpiše Okvirni sporazum ili ne donese Ukrajinski plan do 2. ožujka 2024., Komisija može odlučiti pružiti Ukrajini ograničenu, iznimnu potporu u obliku zajmova za razdoblje do šest mjeseci počevši od 1. siječnja 2024. podložno zadovoljavajućem napretku u pripremi Ukrajinskog plana, kako bi se poduprla makrofinancijska stabilnost zemlje, podložno uvjetima koje treba dogovoriti u memorandumu o razumijevanju između Komisije i Ukrajine, poštovanju preduvjeta utvrđenog u članku 5. stavku 1., usklađenosti s člankom 6. i raspoloživosti sredstava.

2. U memorandumu o razumijevanju posebno se utvrđuju uvjeti politike, okvirno financijsko planiranje i zahtjevi u pogledu izvješćivanja, razmjerno trajanju financiranja. Uvjeti politike uključuju predanost načelima dobrog financijskog upravljanja s naglaskom na borbi protiv korupcije i pranja novca, kao i mjere za poboljšanje upravljanja prihodima.

Memorandum o razumijevanju donosi se provedbenim aktima. Ti provedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 42.

3. Iznos potpore iz stavka 1. ne smije premašiti 1 500 000 000 EUR mjesečno. Komisija s Ukrajinom sklapa sporazum o zajmu, koji je u skladu s člankom 22. odnosno člankom 23., ovisno o slučaju.

Članak 26.

Pravila o plaćanjima, zadržavanju i smanjenju bespovratne financijske potpore i zajmova

1. Plaćanja bespovratne financijske potpore i zajmova Ukrajini na temelju ovog članka izvršavaju se u skladu s odobrenim proračunskim sredstvima i ovisno o raspoloživosti sredstava. Plaćanja se izvršavaju u obrocima. Obrok se može isplatiti u jednoj ili više tranši.

2. Ukrajina svaka tri mjeseca podnosi obrazložen zahtjev za plaćanje bespovratne financijske potpore i potpore u obliku zajma s ciljem da Komisija plati tu bespovratnu financijsku potporu i potporu u obliku zajma na temelju ocjene opisane u stavku 3.

3. Komisija bez nepotrebne odgode ocjenjuje je li Ukrajina ispunila preduvjet utvrđen u članku 5. stavku 1. i je li u zadovoljavajućoj mjeri ispunila kvalitativne i kvantitativne korake utvrđene u provedbenoj odluci Vijeća iz članka 19. stavka 1. Pod zadovoljavajućim ispunjenjem kvalitativnih i kvantitativnih koraka pretpostavlja se da Ukrajina nije poništila mjere povezane s koracima koje je Ukrajina ostvarila u zadovoljavajućoj mjeri. Komisiji pri provedbi njene ocjene mogu pomagati stručnjaci.

4. Ako Komisija pozitivno ocijeni zadovoljavajuće ispunjenje kvalitativnih i kvantitativnih koraka, bez nepotrebne odgode podnosi Vijeću prijedlog provedbene odluke Vijeća o utvrđivanju zadovoljavajućeg ispunjenja uvjeta za plaćanja iz stavka 3. Vijeće djeluje, u pravilu, u roku od tri tjedna od primitka tog prijedloga. Vijeće može, odlučujući kvalificiranom većinom, izmijeniti prijedlog Komisije i provedbenom odlukom donijeti izmijenjeni prijedlog. Na temelju provedbene odluke Vijeća, Komisija donosi odluku o odobravanju isplate dijela bespovratne financijske potpore i zajma koji odgovara tim koracima.

5. Ako Komisija negativno ocijeni ispunjenost kvalitativnih i kvantitativnih koraka u skladu s okvirnim vremenskim rasporedom, bez nepotrebne odgode obavješćuje Vijeće i Parlament te se plaćanje bespovratne financijske potpore i zajma koji odgovara tim koracima zadržava. Zadržano plaćanje isplaćuje se, u skladu sa stavkom 4., samo nakon što Ukrajina u okviru naknadnog zahtjeva za plaćanje propisno obrazloži da je poduzela potrebne mjere za osiguravanje zadovoljavajućeg ispunjenja kvalitativnih i kvantitativnih koraka. Komisija izrađuje metodologiju za postupanje s djelomičnim ispunjenjem koraka kao smjernice.

6. Ako Komisija smatra da Ukrajina nije poduzela potrebne mjere u roku od 12 mjeseci od početne negativne ocjene iz stavka 5., Komisija o tome obavješćuje Ukrajinu. Ukrajina može iznijeti svoje primjedbe u roku od dva mjeseca od priopćenja Komisijine obavijesti. Ako Komisija zaključi da Ukrajina nije poduzela potrebne mjere, podnosi prijedlog za provedbenu odluku Vijeća o smanjenju iznosa bespovratne financijske potpore i zajma razmjerno dijelu koji odgovara relevantnim kvalitativnim i kvantitativnim koracima. Vijeće djeluje, u pravilu, u roku od mjesec dana od primitka prijedloga Komisije. Vijeće može, odlučujući kvalificiranom većinom, izmijeniti prijedlog Komisije i provedbenom odlukom donijeti izmijenjeni prijedlog.

7. U slučaju utvrđenih slučajeva ili ozbiljnih sumnji u pogledu nepravilnosti, prijevare, korupcije i sukoba interesa koji utječu na financijske interese Unije, a koje Ukrajina nije ispravila, ili u slučaju teškog kršenja obveze koja proizlazi iz sporazuma iz članaka 9., 10. i 22. ove Uredbe, među ostalim na temelju izvješća Revizijskog odbora iz članka 36. ove Uredbe ili informacija koje je pružio OLAF, Komisija može smanjiti iznos bespovratne financijske potpore i tražiti povrat bilo kojeg iznosa koji se duguje proračunu Unije, među ostalim prijebojem u skladu s člankom 102. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, ili smanjiti iznos zajma koji treba isplatiti Ukrajini kako je navedeno u stavku 4. ovog članka, ili tražiti prijevremenu otplatu zajma.

8. Odstupajući od članka 116. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, rok za plaćanje iz članka 116. stavka 1. točke (a) te uredbe počinje teći od datuma priopćenja Ukrajini odluke o odobravanju isplate Ukrajini na temelju stavka 4. ovog članka.

9. Članak 116. stavak 5. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 ne primjenjuje se na plaćanja izvršena na temelju ovog članka i članka 24. ove Uredbe.

Članak 27.

Transparentnost u pogledu osoba i subjekata koji primaju financijska sredstva za provedbu Ukrajinskog plana

1. Ukrajina objavljuje ažurirane podatke o osobama i subjektima, uključujući ugovaratelje, koji primaju iznose financijskih sredstava koji premašuju protuvrijednost od 100 000 EUR kumulativno tijekom razdoblja od četiri godine, za provedbu reformi i ulaganja navedenih u Ukrajinskom planu.

2. Za osobe i subjekte iz stavka 1. sljedeće informacije objavljuju se u strojno čitljivom formatu na internetskoj stranici, redoslijedom ukupnih primljenih sredstava, uz poštovanje zahtjeva u pogledu povjerljivosti i sigurnosti, a posebno zaštite osobnih podataka:

- (a) u slučaju pravnih osoba, puni pravni naziv primatelja i identifikacijski broj za PDV ili porezni identifikacijski broj, ako je dostupan, ili druga jedinstvena identifikacijska oznaka utvrđena na nacionalnoj razini;
- (b) u slučaju fizičkih osoba, ime i prezime odnosno prezimena primatelja;
- (c) iznos koji je primatelj primio i reforme i ulaganja u okviru Ukrajinskog plana čijoj provedbi taj iznos doprinosi.

3. Informacije iz stavka 2. ne objavljuju se ako bi se otkrivanjem moglo ugroziti prava i slobode dotičnih osoba ili subjekata ili ozbiljno naštetiti komercijalnim interesima primatelja. Te su informacije dostupne Komisiji i Revizijskom odboru.

4. Ukrajina najmanje jednom godišnje Komisiji elektroničkim putem dostavlja podatke o osobama i subjektima iz stavka 1. ovog članka, u strojno čitljivom formatu koji treba utvrditi u Okvirnom sporazumu, kako je navedeno u članku 9. stavku 4. točki (i).

POGLAVLJE IV.

II. STUP: OKVIR ZA ULAGANJE U UKRAJINI

Članak 28.

Područje primjene i struktura

1. Na temelju Okvira za ulaganje u Ukrajini Komisija Ukrajini pruža potporu Unije u obliku financijskih instrumenata, proračunskih jamstava ili operacija mješovitog financiranja, uključujući tehničku pomoć povezanu s provedbom II. stupa.

2. Komisiju u provedbi Okvira za ulaganje u Ukrajini podupire upravljački odbor („Upravljački odbor“). Upravljački odbor donosi svoj poslovnik.
3. Upravljački odbor sastoji se od predstavnika Komisije i svake države članice. Ukrajinska tijela pozivaju se da, prema potrebi, prisustvuju sastancima Upravljačkog odbora. Europski parlament i Vrhovna rada imaju status promatrača. Partneri koji provode Jamstvo za Ukrajinu i financijske instrumente koji se podupiru iz Okvira za ulaganje u Ukrajini mogu dobiti status promatrača. Upravljačkim odborom predsjedava Komisija.
4. Upravljački odbor pruža Komisiji strateške i operativne smjernice i potporu u pogledu različitih aspekata, uključujući profile rizika, oblik potpore, oblikovanja financijskih proizvoda koji će se uvesti te u pogledu sektora koji nisu prihvatljivi. Sastavlja mišljenja o upotrebi potpore Unije putem Jamstva za Ukrajinu, financijskih instrumenata i operacija mješovitog financiranja, uključujući razine povlastica, pri čemu uzima u obzir odgovarajuće procjene rizika. Upravljački odbor, kada je to moguće, mišljenja donosi konsenzusom.
5. Komisija osigurava da je potpora Unije koja se pruža na temelju Okvira za ulaganje u Ukrajini u skladu s Ukrajinskim planom i da doprinosi njegovoj provedbi te da nadopunjuje potporu Unije Ukrajini dodijeljenu u okviru drugih programa i instrumenata Unije, uzimajući u obzir promicanje društveno odgovornog poslovanja i odgovornog poslovnog ponašanja, osobito poštovanjem međunarodno dogovorenih smjernica, načela i konvencija o ulaganjima.
6. Najmanje 15 % jamstava osiguranih iz Okvira za ulaganje u Ukrajini upotrebljava se za pružanje potpore mikropoduzećima te malim i srednjim poduzećima, kako su definirana u članku 2. Priloga Preporuci 2003/361/EZ, uključujući start-up poduzeća, među ostalim putem financijskih alata čiji je cilj smanjiti rizik povezan s operacijama kreditiranja ukrajinskih banaka.
7. Za potrebe članka 209. stavka 2. točke (h) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 zahtjev u pogledu *ex ante* evaluacija financijskih instrumenata i proračunskih jamstava ispunjava se pozitivnim ocjenama Komisije za Ukrajinski plan, iz članka 19. stavka 1. ove Uredbe.
8. Potpora na temelju Okvira za ulaganje u Ukrajini posebno služi provedbi Ukrajinskog plana, a istodobno nadopunjuje izvore financiranja utvrđene u ovoj Uredbi.
9. Najmanje 20 % ukupnog iznosa koji odgovara potpori iz Okvira za ulaganje u Ukrajini i ulaganjima u okviru Ukrajinskog plana doprinosi, u mjeri u kojoj je to moguće u ratom razorenoj zemlji, ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, zaštiti okoliša, uključujući očuvanje bioraznolikosti, i zelenoj tranziciji.
10. Komisija svake godine izvješćuje o provedbi potpore iz Okvira za ulaganje u Ukrajini u skladu s člankom 41. stavcima 4. i 5. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046. U tu svrhu svaki partner Jamstva za Ukrajinu i svaki ovlašteni subjekt koji provodi financijske instrumente Komisiji jednom godišnje dostavlja informacije koje su joj potrebne da ispuni svoje obveze izvješćivanja.

Članak 29.

Dodatni doprinosi Jamstvu za Ukrajinu i financijskim instrumentima

1. Države članice, treće zemlje i treće strane mogu doprinijeti Jamstvu za Ukrajinu i financijskim instrumentima uspostavljenima na temelju Okvira za ulaganje u Ukrajinu. Doprinosi Jamstvu za Ukrajinu provode se u skladu s člankom 218. stavkom 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.
2. Doprinosima Jamstvu za Ukrajinu povećava se iznos Jamstva za Ukrajinu bez uzrokovanja dodatnih nepredviđenih obveza za Uniju.

3. Za sve doprinose iz stavka 1. sklapa se sporazum o doprinosu između Komisije, u ime Unije, i doprinositelja. Taj sporazum posebno sadržava odredbe o uvjetima plaćanja. Komisija istodobno i bez odgode obavješćuje Europski parlament i Vijeće o sklopljenim sporazumima o doprinosima.

Članak 30.

Provedba Jamstva za Ukrajinu i financijskih instrumenata

1. Jamstvo za Ukrajinu i financijski instrumenti koji se podupiru iz Okvira za ulaganje u Ukrajini provode se u okviru neizravnog upravljanja na temelju članka 62. stavka 1. prvog podstavka točke (c) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.

2. Prihvatljivi partneri za potrebe Jamstva za Ukrajinu i prihvatljivi ovlašteni subjekti za potrebe financijskih instrumenata jesu oni utvrđeni u članku 208. stavku 4. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, uključujući one iz trećih zemalja koje doprinose Jamstvu za Ukrajinu u skladu s člankom 29. ove Uredbe. Osim toga, odstupajući od članka 62. stavka 1. prvog podstavka točke (c) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, za potrebe Jamstva za Ukrajinu prihvatljiva su tijela uređena privatnim pravom države članice ili treće zemlje koja je doprinijela Jamstvu za Ukrajinu u skladu s člankom 29. ove Uredbe, a koja pruže primjereno jamstvo za svoj financijski i operativni kapacitet.

3. Komisija osigurava djelotvornu, učinkovitu, temeljenu na potrebama i pravednu upotrebu dostupnih sredstava među prihvatljivim partnerima i, ako je relevantno, prihvatljivim ovlaštenim subjektima u skladu s uključivim pristupom, te istodobno promiče njihovu suradnju uzimajući u obzir njihove kapacitete, dodanu vrijednost, iskustvo i sposobnost za preuzimanje rizika.

4. Komisija osigurava pravedno i transparentno postupanje prema svim prihvatljivim partnerima i svim prihvatljivim ovlaštenim subjektima te osigurava da se tijekom razdoblja provedbe Okvira za ulaganje u Ukrajini izbjegavaju sukobi interesa. Kako bi se osigurala komplementarnost, Komisija može zatražiti relevantne informacije od prihvatljivih partnera za potrebe Jamstva za Ukrajinu ili od prihvatljivih ovlaštenih subjekata za potrebe financijskih instrumenata o njihovim operacijama koje ne primaju potporu EU-a.

Članak 31.

Jamstvo za Ukrajinu

1. Jamstvo za Ukrajinu u iznosu od 7 800 000 000 EUR u tekućim cijenama uspostavlja se kako bi se zajamčile operacije kojima se podupiru ciljevi Instrumenta. Jamstvo za Ukrajinu neovisno je i autonomno od Jamstva za vanjsko djelovanje te se daje kao neopozivo, bezuvjetno jamstvo na zahtjev u skladu s člankom 219. stavkom 1. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.

2. Jamstvo za Ukrajinu upotrebljava se za pokrivanje rizika za sljedeće vrste operacija kojima je cilj poduprijeti državne, podržavne, nekomercijalne i komercijalne subjekte i privatni sektor:

- (a) zajmove, uključujući zajmove u lokalnoj valuti;
- (b) jamstva;
- (c) protujamstva;
- (d) instrumente tržišta kapitala;
- (e) bilo koji drugi oblik financiranja ili kreditnog poboljšanja, osiguranja i vlasničkih ili kvazivlasničkih udjela.

3. Komisija u ime Unije sklapa sporazume o Jamstvu za Ukrajinu s prihvatljivim partnerima do 31. prosinca 2027. Jamstvo za Ukrajinu može se dodjeljivati postupno.

Komisija u izvješćima iz članka 28. stavka 10. dostavlja informacije o potpisivanju svakog sporazuma o Jamstvu za Ukrajinu. Na njihov zahtjev, ti se sporazumi stavljaju na raspolaganje Europskom parlamentu i Vijeću bez nepotrebne odgode, uzimajući u obzir zaštitu povjerljivih i poslovno osjetljivih informacija.

4. Pri sklapanju sporazumâ o Jamstvu za Ukrajinu Komisija uzima u obzir savjete i smjernice tehničke skupine za procjenu rizika iz članka 33. stavka 8. Uredbe (EU) 2021/947 i Upravljačkog odbora.

5. Sporazumi o Jamstvu za Ukrajinu posebno sadržavaju:

- (a) detaljna pravila o pokrivenosti Jamstva za Ukrajinu, procijenjenim godišnjim ulaganjima, zahtjevima, prihvatljivosti i postupcima;
- (b) detaljna pravila o pružanju Jamstva za Ukrajinu, uključujući aranžmane o pokrivenosti te definiranoj pokrivenosti portfelja i projekata određenih vrsta instrumenata, kao i analizu rizika projekata i projektnih portfelja, među ostalim na sektorskoj, regionalnoj i nacionalnoj razini;
- (c) upućivanje na ciljeve i svrhu Instrumenta, procjenu potreba i naznaku očekivanih rezultata;
- (d) naknadu za Jamstvo za Ukrajinu, koja se određuje pod povlaštenim uvjetima koji odražavaju specifičnu situaciju u ratom razorenoj Ukrajini, uzimajući u obzir odgovarajuće profile rizika programâ ulaganja kako bi se osigurala ravnopravnost uvjeta;
- (e) zahtjeve za upotrebu Jamstva za Ukrajinu, uključujući uvjete plaćanja, kao što su posebni rokovi, kamate koje treba platiti na dospelje iznose, izdaci i troškovi naplate i eventualno potrebni aranžmani u vezi s likvidnošću;
- (f) postupke u vezi s potraživanjima, koji uključuju, ali nisu ograničeni na događaje pokretače i razdoblja čekanja, kao i postupke koji se odnose na naplatu potraživanja;
- (g) obveze praćenja, izvješćivanja, transparentnosti i evaluacije;
- (h) jasne i dostupne postupke podnošenja žalbe za treće strane na koje bi mogla utjecati provedba projekata koji primaju potporu iz Jamstva za Ukrajinu.

6. Grupa EIB-a provodi operacije u Ukrajini usmjerene na potporu ukrajinskim državnim subjektima i nekomercijalnim podržavnim subjektima, koje su pokrivene namjenskim okvirnim minimalnim iznosom iz Jamstva za Ukrajinu od 25 % iznosa iz stavka 1., koji se dodjeljuju u skladu s postupcima utvrđenima u ovoj Uredbi.

7. Namjenski iznos iz Jamstva za Ukrajinu iz stavka 6. dostupan je za potporu operacijama Grupe EIB-a koje je relevantni odbor Grupe EIB-a odobrio do 31. prosinca 2025. Nakon tog datuma preostali namjenski iznos iz Jamstva za Ukrajinu dostupan je za sve vrste operacija iz stavka 6. svim prihvatljivim partnerima podložno stavku 3.

8. Komisija može upotrijebiti do 30 % iznosa iz stavka 1. ovog članka za povećanje iznosâ jamstva pruženih u okviru sporazuma o Jamstvu za vanjsko djelovanje sklopljenih u skladu s člankom 38. Uredbe (EU) 2021/947 pod sljedećim uvjetima:

- (a) za potrebe ovog stavka Jamstvo za Ukrajinu provodi se izmjenom ili dopunom sporazuma sklopljenih u skladu s člankom 38. Uredbe (EU) 2021/947 s prihvatljivim partnerima odabranima u skladu s člankom 35. te uredbe (kojima se povećava iznos jamstva na temelju tih sporazuma, a koji se potpisuju u roku od četiri mjeseca od stupanja na snagu ove Uredbe;

- (b) prihvatljivi partneri upotrebljavaju Jamstvo za Ukrajinu na temelju ovog stavka isključivo za potporu provedbi operacija u Ukrajini, a za pokriće iz Jamstva za Ukrajinu prihvatljiva su samo aktivirana jamstva za operacije u Ukrajini na temelju ovog stavka;
- (c) odstupajući od članka 36. stavka 1. drugog podstavka Uredbe (EU) 2021/947, operacije pokrivene iz Jamstva za Ukrajinu na temelju ovog stavka čine zaseban portfelj Jamstva za Ukrajinu i ne uzimaju se u obzir za potrebe izračuna pokrivenosti od 65 % iz članka 36. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/947;
- (d) podjelom rizika u zasebnom portfelju Jamstva za Ukrajinu osigurava se usklađenost interesa između Komisije i prihvatljivog partnera u skladu s člankom 209. stavkom 2. točkom (e) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, a partner vlastitim sredstvima doprinosi tom portfelju u skladu s člankom 219. stavkom 4. te uredbe;
- (e) partneri uspostavljaju odvojeno računovodstvo i izvješćivanje za provedbu Jamstva za Ukrajinu na temelju ovog stavka;
- (f) članak 32. ove Uredbe primjenjuje se na rezervacije za Jamstvo za Ukrajinu na temelju ovog stavka, koje se upotrebljavaju isključivo za pokrivanje gubitaka u okviru Jamstva za Ukrajinu; rezervacije utvrđene na temelju članka 31. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/947 ne upotrebljavaju se za pokrivanje operacija u okviru Jamstva za Ukrajinu.

9. Prihvatljivi partner odobrava operacije financiranja i ulaganja u skladu s vlastitim pravilima i postupcima i u skladu sa sporazumom o Jamstvu za Ukrajinu.

10. Prihvatljivi partneri mogu potpisivati ugovore s financijskim posrednicima ili krajnjim primateljima najviše tri godine nakon sklapanja relevantnog sporazuma o Jamstvu za Ukrajinu, uz mogućnost produljenja ako se odobri dodatni iznos jamstva i izmijeni sporazum o Jamstvu za Ukrajinu.

11. Jamstvo za Ukrajinu može obuhvaćati:

- (a) za dužničke instrumente, glavnice i sve kamate i iznose koji se trebaju isplatiti odabranom prihvatljivom partneru, a koje on nije zaprimio u skladu s uvjetima operacija financiranja nakon što je došlo do neispunjavanja obveza;
- (b) za ulaganja u vlasnički kapital, iznose koji su uloženi i pripadajuće troškove financiranja;
- (c) za ostale operacije financiranja i ulaganja iz stavka 2., upotrijebljene iznose i pripadajuće troškove financiranja;
- (d) sve relevantne troškove i troškove naplate povezane s neispunjavanjem obveza, osim ako se odbiju od naplaćenih iznosa.

12. Za potrebe Komisijina računovodstva i njezina godišnjeg izvješćivanja Europskom parlamentu i Vijeću o rizicima koji su pokriveni Jamstvom za Ukrajinu, te u skladu s člankom 209. stavkom 4. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, prihvatljivi partneri s kojima je sklopljen sporazum o Jamstvu za Ukrajinu svake godine Komisiji i Europskom revizorskom sudu dostavljaju financijska izvješća, koja je revidirao neovisni vanjski revizor, a koja među ostalim sadržavaju informacije o:

- (a) procjeni rizika operacija financiranja i ulaganja prihvatljivih partnera, među ostalim informacije o obvezama Unije mjerjenima u skladu s računovodstvenim pravilima iz članka 80. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 i Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor;
- (b) nepodmirenim financijskim obvezama za Uniju koje proizlaze iz Jamstva za Ukrajinu koje je dano prihvatljivim partnerima i njihovim operacijama financiranja i ulaganja koje su raščlanjene po pojedinačnim operacijama.

13. Uvjet doprinošenja vlastitim sredstvima utvrđen u članku 219. stavku 4. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 primjenjuje se na svakog prihvatljivog partnera kojemu je na temelju portfelja dodijeljeno proračunsko jamstvo iz Okvira za ulaganje u Ukrajinu.

14. Okvir za upravljanje rizicima za Europski fond za održivi razvoj plus (EFOR+) iz članka 33. stavka 7. Uredbe (EU) 2021/947, uključujući tehničku skupinu za procjenu rizika iz članka 33. stavka 8. te uredbe, primjenjuju se na Jamstvo za Ukrajinu uzimajući u obzir ciljeve i načela Instrumenta. Procjene rizika za Jamstvo za Ukrajinu neovisne su od procjena rizika za EFOR+. Ukupni profil rizika operacija obuhvaćenih Jamstvom za Ukrajinu može se razlikovati od ukupnog profila rizika Jamstva za vanjsko djelovanje. Komisija osigurava da rizik koji proizlazi iz operacija pokrivenih jamstvom ne prelazi kapacitet proračuna Unije za pokrivanje tih rizika kako je utvrđen raspoloživim proračunskim sredstvima i stopom rezervacija iz članka 32. stavka 1. ove Uredbe. U okviru izvješćivanja iz članka 28. stavka 10. ove Uredbe Komisija svake godine izvješćuje Europski parlament i Vijeće o mjerama koje su u tom pogledu poduzete.

Članak 32.

Izdvajanje rezervacija

1. Početna stopa rezervacija za Jamstvo za Ukrajinu iznosi 70 %.

Odstupajući od članka 211. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 u odnosu na vremensko razdoblje za koje se ukupne rezervacije uspostavljaju, rezervacije se uspostavljaju do 31. prosinca 2027. i jednake su iznosu rezervacija koji odgovara odobrenom Jamstvu za Ukrajinu te se mogu uspostavljati postupno kako bi odgovarale napretku u odabiru i provedbi operacija financiranja i operacija ulaganja kojima se podupiru ciljevi Instrumenta.

2. Stopa rezervacija preispituje se najmanje jednom godišnje od stupanja na snagu ove Uredbe. Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće o ishodu tog preispitivanja.

3. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranog akta u skladu s člankom 41. ove Uredbe radi izmjene stope rezervacija uz primjenu kriterija iz članka 211. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 i, prema potrebi, radi povećanja ili smanjenja maksimalnog iznosa Jamstva za Ukrajinu iz članka 31. stavka 1. ove Uredbe za najviše do 30 %. Komisija može povećati maksimalni iznos Jamstva za Ukrajinu samo ako se smanji stopa rezervacija. Ne dovodeći u pitanje članak 31. stavak 3. ove Uredbe, Komisija može predvidjeti da se povećani iznos Jamstva za Ukrajinu stavlja na raspolaganje za potpisivanje sporazuma o jamstvu postupno u razdoblju od tri godine.

4. Odstupajući od članka 213. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, stvarna stopa rezervacija ne primjenjuje se na rezervacije izdvojene u zajedničkom fondu za rezervacije za Jamstvo za Ukrajinu.

Članak 33.

Mehanizam za pritužbe i mehanizam pravne zaštite

1. Uzimajući u obzir moguće pritužbe trećih strana, uključujući zajednice i pojedince na koje utječu projekti koji se podupiru sredstvima iz Jamstva za Ukrajinu, Komisija i delegacija Unije u Ukrajini na svojim internetskim stranicama objavljuju izravna upućivanja na mehanizme za žalbe relevantnih partnera koji su sklopili sporazume o Jamstvu za Ukrajinu s Komisijom. Komisija također predviđa mogućnost izravnog primanja žalbi u pogledu postupanja prihvatljivih partnera s pritužbama. Komisija informacije primljene putem bilo kojeg mehanizma za žalbe uzima u obzir u kontekstu buduće suradnje s tim partnerima.

2. Kad god je to moguće, uzimajući u obzir zaštitu povjerljivih i poslovno osjetljivih informacija, Komisija na svojem internetskom portalu objavljuje informacije o operacijama financiranja i ulaganja te ključne elemente iz sporazuma o Jamstvu za Ukrajinu, uključujući informacije o pravnom identitetu prihvatljivih partnera, očekivanim koristima u pogledu razvoja i postupcima žalbe.

3. U skladu s njihovim politikama transparentnosti i pravilima Unije o zaštiti podataka i o pristupu dokumentima i informacijama, prihvatljivi partneri na svojim internetskim stranicama objavljuju informacije o svim operacijama financiranja i ulaganja pokrivenima Jamstvom za Ukrajinu, posebno informacije koje se odnose na način na koji te operacije doprinose postizanju ciljeva i zahtjeva ove Uredbe. Ako je to moguće, te se informacije raščlanjuju na razini projekta. Pri tome se uzima u obzir zaštita povjerljivih i poslovno osjetljivih informacija. Prihvatljivi partneri također javno navode potporu Unije u svim informacijama koje objavljuju o operacijama financiranja i ulaganja pokrivenima Jamstvom za Ukrajinu u skladu s ovom Uredbom.

POGLAVLJE V.

III. STUP: POMOĆ ZA PRISTUPANJE UNIJI I POVEZANE MJERE POTPORE

Članak 34.

Pomoć za pristupanje Uniji i povezane mjere potpore

1. Pomoć na temelju ovog poglavlja podupire Ukrajinu u postizanju ciljeva utvrđenih u članku 3. Pomoć koja se pruža na temelju ovog poglavlja posebno je usmjerena na podupiranje postupnog usklađivanja Ukrajine s pravnom stečevinom Unije u svrhu budućeg članstva u Uniji, čime se doprinosi uzajamnoj stabilnosti, sigurnosti, miru i blagostanju. Takva potpora obuhvaća jačanje vladavine prava, uključujući neovisnost pravosuđa, demokracije, poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda, borbu protiv korupcije, jačanje djelotvornosti javne uprave, institucionalnih kapaciteta, decentralizacije, podupiranje transparentnosti, strukturnih reformi, sektorskih politika i dobrog upravljanja na svim razinama te doprinosi provedbi Ukrajinskog plana.
2. Pomoć na temelju ovog poglavlja pruža se i kako bi se osiguralo jačanje kapaciteta dionika, uključujući socijalne partnere, organizacija civilnog društva te lokalnih i regionalnih tijela, uključujući povezivanjem i bratimljenjem među gradovima, kao i putem istorazinske suradnje i programa uključenih u partnerstva između gradova i regija iz Unije i gradova i regija u Ukrajini, ako je relevantno.
3. Pomoć na temelju ovog poglavlja služi i za jačanje kapaciteta za sprečavanje sukoba, izgradnju mira i rješavanje potreba prije i poslije krize, među ostalim mjerama i postupcima za izgradnju povjerenja kojima se promiču pravda, traženje istine, sveobuhvatna rehabilitacija nakon sukoba za uključivo, miroljubivo društvo kao i prikupljanje dokaza o zločinima počinjenima tijekom rata. Na temelju ovog poglavlja može se osigurati financiranje inicijativa i tijela uključenih u podupiranje i izvršenje međunarodne pravde u Ukrajini.
4. Pomoć na temelju ovog poglavlja podupire osnivanje i jačanje ukrajinskih tijela odgovornih za osiguravanje odgovarajuće uporabe sredstava, reviziju i djelotvornu borbu protiv lošeg upravljanja javnim sredstvima, posebno prijevara, svih oblika korupcije, uključujući korupciju na visokoj razini, sukoba interesa i nepravilnosti nastalih u vezi s bilo kojim iznosom potrošenim za postizanje ciljeva Instrumenta, te za potporu naporima u svrhu deoligarhizacije.
5. Subvencija za troškove zaduživanja iz članka 23. financira se na temelju ovog poglavlja.
6. U razdoblju od 2024. do 2027. potpora na temelju ovog poglavlja financira:
 - (a) izdvajanje rezervacija za proračunska jamstva, koje nije pokriveno financijskom omotnicom iz članka 50. Uredbe (EU) 2021/947 u skladu s pravilima utvrđenima u članku 31. stavku 8. te uredbe, za pokrivene financijske obveze u okviru mandata za vanjsko kreditiranje u Ukrajini na temelju članka 12. stavka 1. Odluke (EU) 2022/1628 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴¹⁾, koje se odnose na iznose zajmova isplaćene nakon 15. srpnja 2022. u iznosu od najviše 1,586 milijardi EUR;

⁽⁴¹⁾ Odluka (EU) 2022/1628 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. rujna 2022. o pružanju izvanredne makrofinancijske pomoći Ukrajini, jačanju zajedničkog fonda za rezervacije jamstvima država članica i posebnim rezervacijama za određene financijske obveze povezane s Ukrajinom zajamčene na temelju Odluke br. 466/2014/EU i izmjeni Odluke (EU) 2022/1201 (SL L 245, 22.9.2022., str. 1.).

- (b) subvencije kamatnih stopa za zajmove u okviru makrofinancijske pomoći na temelju:
 - i. Odluke (EU) 2022/1201 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴²⁾, odstupajući od članka 1. stavka 3. te odluke;
 - ii. Odluke (EU) 2022/1628, odstupajući od članka 6. stavka 3. te odluke;
- (c) odstupajući od članka 31. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/947, uplaćene rezervacije u iznosu od 9 % za financijsku pomoć koja još nije preuzeta na kraju 2023., iz članka 11. stavka 1. Odluke (EU) 2022/1628.

POGLAVLJE VI.

ZAŠTITA FINACIJSKIH INTERESA UNIJE

Članak 35.

Zaštita financijskih interesa Unije

1. Pri provedbi Instrumenta Komisija i Ukrajina poduzimaju sve odgovarajuće mjere kako bi zaštitile financijske interese Unije, uzimajući u obzir načelo proporcionalnosti i posebne uvjete pod kojima će Instrument funkcionirati, preduvjet utvrđen u članku 5. stavku 1. i uvjete utvrđene u Okvirnom sporazumu i posebnim sporazumima o financiranju ili zajmu, posebno u pogledu sprečavanja, otkrivanja i ispravljanja prijevара, korupcije, ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti koja utječe na financijske interese Unije, sukoba interesa i nepravilnosti, kao i istrage i progona kaznenih djela koja utječu na sredstva dodijeljena u okviru Instrumenta. Ukrajina se obvezuje na ostvarivanje napretka prema djelotvornim i učinkovitim sustavima unutarnje kontrole te osigurava se pogrešno isplaćeni ili nepravilno upotrijebljeni iznosi mogu vratiti. Ukrajina se obvezuje i osigurati da nadležna ukrajinska tijela bez odgode obrađuju zahtjeve za uzajamnu pravnu pomoć i zahtjeve za izručenje EPPO-a i nadležnih tijela država članica u vezi s kaznenim djelima koja utječu na sredstva u okviru Instrumenta.
2. Sporazumima iz članaka 9., 10. i 22. predviđaju se sljedeće obveze Ukrajine:
 - (a) da redovito provjerava da se dodijeljena financijska sredstva upotrebljavaju u skladu s primjenjivim pravilima, posebno u pogledu sprečavanja, otkrivanja i ispravljanja prijevара, korupcije, sukoba interesa i nepravilnosti ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti koja utječe na financijske interese Unije;
 - (b) da štiti zviždače;
 - (c) da poduzima odgovarajuće mjere za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje prijevара, korupcije, sukoba interesa i nepravilnosti, kao i da istražuje i progona kaznena djela koja utječu na financijske interese Unije, otkriva i izbjegava dvostruko financiranje i poduzima pravna djelovanja za povrat zloupotrijebljenih sredstava, među ostalim u vezi sa svim mjerama za provedbu reformi i projekata ulaganja u okviru Ukrajinskog plana, i da bez odgode poduzima odgovarajuće mjere za obradu zahtjeva EPPO-a i nadležnih tijela država članica za uzajamnu pravnu pomoć u vezi s kaznenim djelima koja utječu na sredstva pružena u okviru Instrumenta;
 - (d) da zahtjevu za plaćanje iz poglavlja III. priloži izjavu o jamstvu da su sredstva upotrijebljena u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja i za njihovu predviđenu svrhu te da se njima upravljalo na odgovarajući način, posebno u skladu s ukrajinskim pravilima nadopunjenima međunarodnim standardima za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje nepravilnosti, prijevара, korupcije i sukoba interesa;

⁽⁴²⁾ Odluka (EU) 2022/1201 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2022. o pružanju izvanredne makrofinancijske pomoći Ukrajini (SL L 186, 13.7.2022., str. 1.).

- (e) za potrebe stavka 1., posebno za provjere upotrebe sredstava u vezi s provedbom reformi i ulaganja u okviru Ukrajinskog plana, da osigura prikupljanje, u skladu s načelima Unije o zaštiti podataka i primjenjivim pravilima o zaštiti podataka, odgovarajućih podataka o osobama i subjektima koji primaju financijska sredstva, uključujući informacije o stvarnom vlasništvu, za provedbu mjera Ukrajinskog plana, i pristup tim podacima;
- (f) da izričito ovlasti Komisiju, OLAF i Europski revizorski sud da izvršavaju svoja prava kako je predviđeno u članku 129. stavku 1. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, primjenjujući načelo proporcionalnosti.
- (g) da osigura da ukrajinska nadležna tijela prijavljuju EPPO-u svako kažnjivo postupanje koje utječe na sredstva pružena u okviru Instrumenta, a koje bi moglo biti u njegovoj nadležnosti.

3. Komisija nastoji Ukrajini staviti na raspolaganje integrirani i interoperabilni sustav za informiranje i praćenje, uključujući jedinstveni alat za rudarenje podataka i utvrđivanje razine rizika za pristup relevantnim podacima i njihovu analizu u skladu s načelima Unije o zaštiti podataka i primjenjivim pravilima o zaštiti podataka, uključujući podatke navedene u stavku 2. točki (e). Ako je takav sustav dostupan, Ukrajina upotrebljava i unosi relevantne podatke u sustav, među ostalim uz pomoć dodijeljen u temelju poglavlja V.

4. Sporazumima iz članaka 9., 10. i 22. predviđa se i pravo Komisije da u slučaju nepravilnosti, prijevare, korupcije ili sukoba interesa koji utječu na financijske interese Unije i koje Ukrajina nije ispravila ili u slučaju teškog kršenja obveze koja proizlazi iz takvih sporazuma proporcionalno umanjiti potporu koja se pruža iz Instrumenta i osigura povrat svih iznosa potrošenih za ispunjavanje ciljeva Instrumenta ili da zatraži prijevremenu otplatu zajma. Komisija pri odlučivanju o iznosu povrata i smanjenja ili o iznosu koji se mora prijevremeno otplatiti poštuje načelo proporcionalnosti i uzima u obzir ozbiljnost nepravilnosti, prijevare, korupcije ili sukoba interesa koji utječe na financijske interese Unije, ili ozbiljnost kršenja obveze. Prije provedbe smanjenja ili traženja prijevremene otplate Ukrajini se daje mogućnost da iznese svoja očitovanja.

5. Osobe i subjekti koji izvršavaju sredstva pružena u okviru Instrumenta bez odgode izvješćuju Revizijski odbor iz članka 36., Komisiju, OLAF i, ako je primjenjivo, EPPO o svim sumnjivim ili stvarnim slučajevima prijevare, korupcije, sukoba interesa i nepravilnosti ili bilo kojih drugih nezakonitih aktivnosti koje utječu na financijske interese Unije. Te osobe i subjekti moraju moći djelotvorno prijaviti te slučajeve putem odgovarajućih kanala.

Članak 36.

Revizijski odbor

1. Komisija osniva Revizijski odbor prije nego što Ukrajina podnese prvi zahtjev za isplatu.
2. Revizijski odbor sastoji se od neovisnih članova koje imenuje Komisija. Komisija može pozvati predstavnike država članica i druge donatore da sudjeluju u aktivnostima Revizijskog odbora. Komisija može pozvati druge donatore koji doprinose Instrumentu da imenuju promatrače u Revizijskom odboru.
3. Revizijski odbor svoje funkcije obavlja potpuno objektivno i djeluje u skladu s najboljom primjenjivom međunarodnom praksom i standardima. On djeluje ne dovodeći u pitanje ovlasti Komisije, OLAF-a, Europskog revizorskog suda i EPPO-a.
4. Revizijski odbor osigurava redoviti dijalog i suradnju s Europskim revizorskim sudom, kao i s Računovodstvenom komorom Ukrajine i drugim institucijama, prema potrebi.
5. U izvršavanju svojih zadaća Revizijski odbor, njegovi članovi i osoblje ne smiju tražiti niti primati upute ukrajinske vlade ni bilo koje institucije, tijela, ureda ili agencije. Na odabir osoblja, upravljanje i proračun Revizijskog odbora primjenjuju se stroga jamstva neovisnosti.

6. Revizijski odbor pomaže Komisiji u borbi protiv lošeg upravljanja financijskim sredstvima Unije u okviru Instrumenta, a posebno u borbi protiv prijevара, korupcije, sukoba interesa i nepravilnosti nastalih u vezi s bilo kojim iznosom potrošenim za postizanje ciljeva Instrumenta.

7. U tu svrhu Revizijski odbor redovito izvješćuje Komisiju i bez odgode dostavlja Komisiji sve informacije koje pribavi ili primi na znanje o svim utvrđenim slučajevima ili ozbiljnim sumnjama u odnosu na slučajeve lošeg upravljanja javnim sredstvima povezane s bilo kojim iznosom potrošenim za postizanje ciljeva Instrumenta. Komisija pravodobno obavješćuje Europski parlament i Vijeće o nalazima i preporukama Revizijskog odbora.

Osim toga, Revizijski odbor donosi preporuke Ukrajini o svim slučajevima u kojima, prema njegovu mišljenju, nadležna ukrajinska tijela nisu poduzela potrebne korake za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje prijevара, korupcije, sukoba interesa i nepravilnosti koji utječu ili za koje postoji ozbiljan rizik da bi mogli utjecati na dobro financijsko upravljanje rashodima koji se financiraju u okviru Instrumenta te u svim slučajevima u kojima utvrdi nedostatke koji utječu na oblikovanje i funkcioniranje sustava kontrole koji su uspostavile ukrajinske vlasti. Ukrajina provodi takve preporuke bez nepotrebne odgode ili obrazlaže zašto ih nije provela.

Izvješća i informacije Revizijskog odbora šalju se također OLAF-u i mogu se podijeliti s relevantnim ukrajinskim tijelima, posebno u slučajevima kada takva tijela trebaju poduzeti korake za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje prijevара, korupcije, sukoba interesa, nepravilnosti ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti koja utječe na financijske interese Unije, kao i provoditi istrage i progon kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije.

8. Revizijski odbor ima pristup informacijama, bazama podataka i registrima potrebnima za izvršavanje njegovih zadaća. Okvirnim sporazumom utvrđuju se pravila i pojedinosti za pristup Revizijskog odbora relevantnim informacijama i za pružanje relevantnih informacija od strane Ukrajine Revizijskom odboru.

9. Rad Revizijskog odbora financira se u skladu s poglavljem V.

Članak 37.

Dijalog o Instrumentu za Ukrajinu

1. Komisija održava, najmanje svaka četiri mjeseca, dijalog s nadležnim odborima Europskog parlamenta, prema potrebi, kako bi se raspravljalo o:

- (a) stanju napretka u provedbi Instrumenta, osobito Ukrajinskog plana i povezanih ulaganja i reformi, uključujući reforme kojima se podupire postupno usklađivanje Ukrajine s pravilima, vrijednostima, standardima, politikama i praksama Unije („pravna stečevina”);
- (b) ocjeni Ukrajinskog plana, uključujući moguću negativnu ocjenu;
- (c) glavnim zaključcima izvješća iz članka 36. stavka 7.;
- (d) glavnim zaključcima izvješća iz članka 39. stavka 4.;
- (e) postupcima plaćanja, zadržavanja i smanjenja, ako je primjenjivo, uključujući svaku primjedbu iznesenu kako bi se osiguralo zadovoljavajuće ispunjavanje uvjeta; i
- (f) svim drugim relevantnim informacijama koje je Komisija pružila Europskom parlamentu u vezi s provedbom Instrumenta.

2. Europski parlament svoja stajališta o temama iz stavka 1. može izraziti u rezolucijama.

3. Komisija uzima u obzir sve elemente koji proizlaze iz stajališta izraženih u okviru dijaloga o Instrumentu za Ukrajinu, uključujući rezolucije Europskog parlamenta, ako je relevantno.

POGLAVLJE VII.

PROGRAMI RADA, PRAĆENJE, IZVJEŠĆIVANJE I EVALUACIJA*Članak 38.***Programi rada**

1. Potpora u okviru Instrumenta provodi se putem programa rada kako su navedeni u članku 110. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046. Programi rada donose se provedbenim aktima. Ti provedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 42. ove Uredbe, uz iznimku operacija predviđenih na temelju članka 23. stavka 2. i članka 34. stavka 6. ove Uredbe.
2. Pomoć u okviru poglavlja V. može se provoditi i putem posebnih programa rada ako za provedbu te se za provedbu pomoći ne zahtijeva sklapanje sporazumâ iz članaka 9. i 10.

*Članak 39.***Praćenje i izvješćivanje**

1. Komisija prati provedbu Instrumenta i ocjenjuje ostvarivanje ciljeva utvrđenih u članku 3. Praćenje te provedbe usmjereno je i proporcionalno aktivnostima koje se provode u okviru Instrumenta.
2. Sporazumima o financiranju iz članka 10. i sporazumom o zajmu iz članka 22. utvrđuju se pravila i postupci izvješćivanja Ukrajine Komisiji za potrebe stavka 1. ovog članka. Za potrebe takvog izvješćivanja ukrajinska nadležna tijela trebala bi se oslanjati na redovito savjetovanje s Vrhovnom radom i drugim dionicima, uključujući regionalna, lokalna, gradska i druga javna tijela, kao i sa socijalnim partnerima i organizacijama civilnog društva kako je utvrđeno u članku 14.
3. O potpori Unije koja se pruža iz Okvira za ulaganje u Ukrajini izvješćuje se u skladu s člankom 28. stavkom 10.
4. Komisija istodobno Europskom parlamentu i Vijeću podnosi godišnje izvješće o napretku u postizanju ciljeva ove Uredbe, dopunjeno tromjesečnim prezentacijama o trenutnom stanju provedbe Instrumenta.
5. Komisija podnosi izvješće iz stavka 4. ovog članka Odboru iz članka 42.

*Članak 40.***Evaluacija Instrumenta**

1. Komisija Europskom parlamentu i Vijeću do 31. prosinca 2026. dostavlja neovisno privremeno izvješće o evaluaciji provedbe Instrumenta, a do 31. prosinca 2031. neovisno izvješće o *ex post* evaluaciji.
2. U izvješćima o evaluaciji iz stavka 1. posebice se ocjenjuje u kojoj su mjeri ostvareni ciljevi Instrumenta, učinkovitost upotrebe resursa pruženih u okviru Instrumenta, zaštita financijskih interesa Unije i europska dodana vrijednost. U njima se također razmatra jesu li svi ciljevi i aktivnosti i dalje relevantni.
3. Komisija, prema potrebi, podnosi prijedloge uzimajući u obzir rezultate izvješća o evaluaciji iz stavka 1.
4. Izvješće o *ex post* evaluaciji sastoji se od sveobuhvatne ocjene Instrumenta i, u mjeri u kojoj je to moguće, uključuje informacije o njegovu dugoročnom učinku.

5. *Ex post* evaluacija upotrebljava načela dobre prakse Odbora za razvojnu pomoć OECD-a, nastojeći utvrditi jesu li postignuti ciljevi te dati preporuke radi poboljšanja budućih aktivnosti.

Komisija Europskom parlamentu, Vijeću i državama članicama priopćuje nalaze i zaključke evaluacija zajedno sa svojim primjedbama i daljnjim mjerama. O tim evaluacijama može se raspravljati na zahtjev Europskog parlamenta, Vijeća ili država članica. Rezultati se uzimaju u obzir pri pripremi programâ i aktivnosti i pri dodjeli sredstava. Te su evaluacije i daljnje mjere javno dostupne.

Komisija u odgovarajućoj mjeri uključuje sve relevantne dionike, uključujući korisnike, socijalne partnere, organizacije civilnog društva te lokalna i regionalna tijela, u postupak evaluacije financiranja Unije pruženog u okviru Instrumenta i može se, prema potrebi, odlučiti na provedbu zajedničkih evaluacija s državama članicama i drugim partnerima, uz aktivnu uključenost Ukrajine.

POGLAVLJE VIII.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 41.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članaka 21. i 32. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od sedam dana nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članaka 21. i 32. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji datum naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članaka 21. i 32. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 42.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

3. Za provedbene akte iz članka 11. stavka 2., ako odbor ne da mišljenje, Komisija ne donosi nacrt provedbenog akta i primjenjuje se članak 5. stavak 4. treći podstavak Uredbe (EU) br. 182/2011.
4. Kada se mišljenje odbora treba dobiti pisanim postupkom, navedeni postupak završava bez rezultata kada u roku ostavljenom za davanje mišljenja to odluči predsjednik odbora ili to zahtijeva obična većina članova odbora.

Članak 43.

Informiranje, komunikacija i promidžba

1. Komisija se može uključiti u komunikacijske aktivnosti kako bi osigurala vidljivost financiranja Unije za financijsku potporu predviđenu u Ukrajinskom planu, među ostalim putem zajedničkih komunikacijskih aktivnosti s Ukrajinom. Komisija prema potrebi može osigurati da se potpora u okviru Instrumenta priopći i potvrdi u izvaji o financiranju.
2. Primatelji sredstava Unije priznaju podrijetlo i osiguravaju vidljivost tih sredstava, među ostalim, ako je primjenjivo, isticanjem amblema Unije i odgovarajuće izjave o financiranju koja sadržava riječi „Financira Europska unija – Instrument za Ukrajinu” ili „Sufinancira Europska unija – Instrument za Ukrajinu”, posebice pri promicanju aktivnosti i njihovih rezultata, pružanjem koherentnih, djelotvornih i razmjernih ciljanih informacija različitoj publici, među ostalim medijima i javnosti.
3. Komisija provodi informacijske i komunikacijske aktivnosti koje se odnose na Instrument, na aktivnosti poduzete na temelju Instrumenta i na postignute rezultate. Financijska sredstva dodijeljena Instrumentu također doprinose institucijskom priopćavanju političkih prioriteta Unije ako se ti prioriteti odnose na ciljeve iz članka 3.
4. Informiranje, komunikacija i promidžba osiguravaju se u pristupačnom formatu.

Članak 44.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 29. veljače 2024.

Za Europski parlament
Predsjednica
R. METSOLA

Za Vijeće
Predsjednik
M. MICHEL